

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ
ΧΩΡΟΥ»**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Θέμα: «Οικονομική και Κοινωνική ανάπτυξη: δρόμοι
παράλληλοι ή όχι πάντα; Η περίπτωση του Κατάρ.»**

Ονοματεπώνυμο: Χρήστος Μιχελάκης

Επιβλέπων καθηγητής: Γαβαλάς Βασίλειος, Επ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Μυτιλήνη, Φεβρουάριος 2018

Περιεχόμενα

Εισαγωγή - Περίληψη.....	4
Λέξεις κλειδιά/Επεξηγήσεις:	5
1. Γεωγραφική Ανάλυση	7
1.1 Φυσιογεωγραφικά στοιχεία	7
1.2 Ανθρωπογεωγραφικά στοιχεία	9
2. Ιστορική επισκόπηση.....	11
2.1 Επίκαιρο πολιτικό πλαίσιο.....	14
2.2 Θρησκεία.....	15
3. Η πετρελαϊκή εποχή και η οικονομική ανάπτυξη	17
3.1 Εξωτερική πολιτική.....	19
3.2 Κοινωνία και πολιτισμός.....	22
3.3 Κατάρ 2030.....	28
3.4 Οι «αλλοδαποί» και οι «ξένοι».....	31
3.5 Η καθημερινότητα	34
3.6 Οι Έλληνες του Κατάρ	38
4. Η Γεωπολιτική θέση του Κατάρ μεταξύ Ιράν και Σαουδικής Αραβίας	41
4.1 Η Κρίση σε ημερομηνίες	42
4.2 Τα μέτρα κατά του Κατάρ	45
4.3 Αιτίες της Κρίσης.....	46
4.4 Ο πανικός, η αποκλιμάκωση και το τέλος της έντασης	51
Βιβλιογραφικές Αναφορές	58

Εισαγωγή - Περίληψη

Το **Κατάρ** έχει σήμερα μια ιδιαίτερη θέση ανάμεσα στις χώρες του κόλπου λόγω της υψηλής του οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και των υπολοίπων μορφών ανάπτυξής του. Η εργασία αυτή κάνει μια προσπάθεια να μελετήσει το αναπτυξιακό μοντέλο του Κατάρ, να περιγράψει και να αναλύσει τις μεγάλες αντιθέσεις που υπάρχουν σε πολιτικό, πληθυσμιακό, αστικό, εργασιακό και πολιτισμικό επίπεδο. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις τεράστιες υπερβολές και αντιθέσεις που υπάρχουν σήμερα στην χώρα αυτή.

Το ανεξάρτητο Εμιράτο της Μέσης Ανατολής, που καταλαμβάνει την χερσόνησο Κατάρ, επί της ανατολικής ακτής της Αραβικής Χερσονήσου, χαρακτηρίζεται σαν το κρατίδιο των Χωρών του Κόλπου, που προσπαθεί να εξισορροπήσει την παράδοση με τον νεωτερισμό και είναι σήμερα η μοναδική χώρα στον κόσμο που παρουσιάζει υπερθετικά μεγέθη σε πολλούς τομείς: Το 88 % του πληθυσμού της χώρας είναι ξένοι με μόνο το 25 % του πληθυσμού να είναι γυναίκες. Όσον αφορά την απασχόληση, το ποσοστό ανεργίας είναι μόνο 0,3% και η χώρα κατέχει την 4η θέση παγκόσμια στα εξαιρετικά πλούσια νοικοκυριά (με πάνω από 100.000.000 (100 εκ. Δολάρια) δολάρια ιδιωτικού πλούτου). Επίσης το Κατάρ έχει την υψηλότερη πυκνότητα εκατομμυριούχων στον κόσμο και το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα (129.200 δολάρια ανά έτος). Από την άλλη πλευρά παρουσιάζει η χώρα τεράστια προβλήματα λόγω της πολυ-πολιτισμικότητάς της, της μοντέρνας δουλειάς, τους αιμομικτικούς γάμους, την υποδέεστερη θέση της γυναίκας, τα γκέτο των ξένων και φυσικά τον εκδημοκρατισμό της χώρας.¹

Η "**τεχνητή κρίση**" το περασμένο καλοκαίρι έδειξε ότι το Κατάρ εκτός από την τεράστια γεωπολιτική του σημασία αρχίζει να έχει και τεράστιους εχθρούς που προσπαθούν να του περιορίσουν την τεράστια αυτή ανάπτυξη. Αυτή η κρίση θα αποτελέσει επίσης το βασικό θέμα ανάλυσης της εργασίας αυτής, όπου με βάση βιβλιογραφικά δεδομένα (κυρίως από γερμανικές πηγές) θα εξεταστούν οι αιτίες της κρίσης, θα προσδιοριστούν οι πιθανοί υποκινητές και οι βλέψεις αυτών και τέλος θα επισυμανθεί η γεωπολιτική αξία της θέσης του Κατάρ.²

¹ <https://www.auswaertiges-amt.de>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

² Möller, 2015: σ. 2-6

Λέξεις κλειδιά/Επεξηγήσεις:

Κατάρ: Στα Αραβικά Daulát Qatar = Κράτος του Κατάρ, (ΕΤΥΜ.<πιθανολογείται από τα Αραβικά < qatura=εκκρίνω / qatrʿan = ρητίνη, πράγματα που συνδέονται με τα πλούσια κοιτάσματα πετρελαίου της χώρας.³

Καταρινός, -ή: Αυτός/αυτή που κατάγεται από το Κατάρ, ο, η κάτοικος του Κατάρ.⁴

Σειχης: (Σαΐχ στα Αραβικά) είναι ένας τίτλος ευγένειας στην Αραβική γλώσσα, που κυριολεκτικά σημαίνει γέροντας και φέρει την έννοια αρχηγός ή / και κυβερνήτης. Συχνά χρησιμοποιείται για να ορίσει ένα σημαίνον πρόσωπο μιας φυλής, το οποίο πρόσωπο απέκτησε αυτόν τον τίτλο από τον πατέρα του, ή κάποιο μουσουλμάνο λόγιο, ο οποίος πήρε αυτόν τον τίτλο μετά την αποφοίτησή του από κάποιο βασικό ισλαμικό σχολείο.⁵

Εμίρης: (Αμίρ στα αραβικά) σημαίνει ηγεμόνας, διοικητής, στρατηγός ή πρίγκιπας και γενικώς αποτελεί τίτλο υψηλού διοικητικού αξιώματος. Ως εμίρηδες θεωρούνται γενικώς οι υψηλόβαθμοι σείχηδες, αλλά στα μοναρχικά κράτη ο όρος χρησιμοποιείται επίσης και για τους πρίγκιπες, με τον όρο εμιράτο να αποτελεί το αντίστοιχο του πριγκιπάτου.⁶

Ουαχαμπισμός: Σουνιτικό κίνημα ευαγγελιζόμενο την επιστροφή στο αυθεντικό Ισλάμ που είναι απόλυτα θεμελιωμένο στο Κοράνι.⁷

Σαρία: Με τον όρο «Σαρία» εννοείται ο ισλαμικός θρησκευτικός κώδικας και νόμος διαβίωσης των πιστών μουσουλμάνων. Είναι εμπνευσμένη από το Κοράνι και χρησιμοποιείται ως αναφορά στο ισλαμικό δίκαιο, αλλά και τον ισλαμικό τρόπο ζωής γενικότερα.⁸

Αμπάγια: Η «abaya» είναι μία παραδοσιακή μαύρη φορεσιά των μουσουλμάνων γυναικών που καλύπτει όλο το σώμα με κεντημένες συνήθως λεπτομέρειες στα μανίκια (εκτός από το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια).⁹

Νικάμπ: Η «niqab» είναι η μαύρη μαντήλα που φορούν οι γυναίκες στο κεφάλι και που αφήνει ακάλυπτο είτε όλο το πρόσωπο, είτε μόνο τα μάτια.¹⁰

³ Μπαμπινιώτης, 1988: σελ. 863

⁴ <http://el.wiktionary.org>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

⁵ <https://el.wikipedia.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

⁶ <https://el.wikipedia.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

⁷ <https://el.wiktionary.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

⁸ <https://el.wikipedia.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

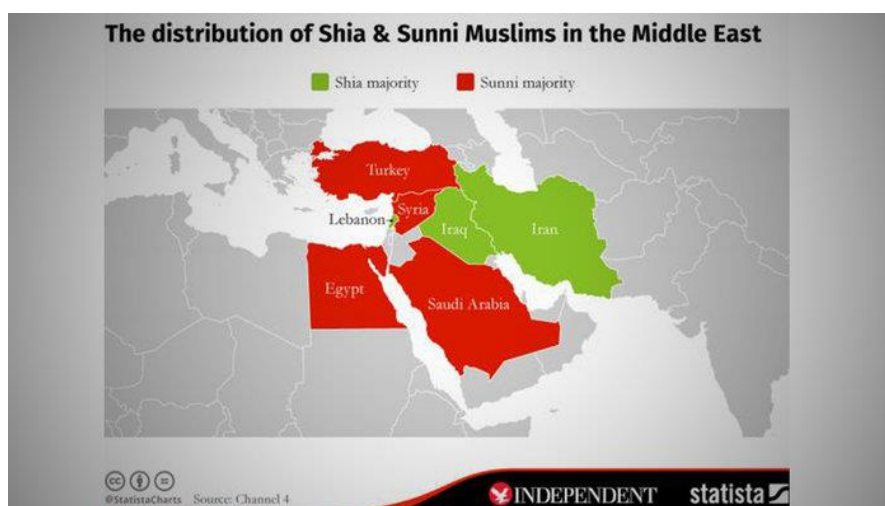
⁹ <https://el.wiktionary.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹⁰ <https://el.wiktionary.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

Αραβική Ανοιξη: Το 2011 είχαμε ένα ντόμινο εξεγέρσεων σε αραβικές χώρες με στόχο την καθαίρεση των απολυταρχικών καθεστώτων και εκδημοκρατισμό των χωρών.¹¹

IBM mentality: χαριτωμένο αρκτικόλεξο που δείχνει ξεκάθαρα την καταρινή νοοτροπία με τα στοιχεία της θεοσέβειας-μοιρολατρίας, της αναβλητικότητας και της μεγαθυμίας, όταν τα σχέδια δεν πάνε κατ' ευχήν στο τέλος. (Inshallah=Θεού θέλοντος, Bukra=αύριο, Malish=δεν πειράζει, μη σκας, είναι μόνο μερικές από τις βασικές λέξεις που χρησιμοποιούνται διαρκώς από τους Καταρινούς)¹²

Διαμάχη Σουνιτών και Σιιτών: Η διαμάχη μεταξύ των δύο δογμάτων του Ισλάμ έχει τις ρίζες του πριν από 1.400 χρόνια, δηλαδή την εποχή αμέσως μετά τον θάνατο του προφήτη Μωάμεθ το 632 μ.Χ. Ουσιαστικά η αντιπαράθεση έχει να κάνει με τον διάδοχο του Προφήτη, καθώς ο ίδιος δεν όρισε κάποιο πρόσωπο για να συνεχίσει τον έργο του.

Εικ.1: Οι βασικές Χώρες Σιιτών και Σουνιτών. Πηγή: www.thetoc.gr¹³

Στον χάρτη που δημοσιεύει η βρετανική εφημερίδα Independent, με πράσινο χρώμα εμφανίζονται οι χώρες με Σιιτική πλειοψηφία στον πληθυσμό τους, δηλαδή κυρίως το Ιράν και το Ιράκ. Με κόκκινο χρώμα εμφανίζονται οι χώρες στους πληθυσμούς των οποίων οι Σουνίτες πλειοψηφούν. Πρόκειται για την Τουρκία, τη Συρία, την Αίγυπτο και τη Σαουδική Αραβία. Σε παγκόσμια κλίμακα οι Σουνίτες αποτελούν το 85 έως 90 % του μουσουλμανικού κόσμου.¹⁴

¹¹ <https://el.wiktionary.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹² <https://lifo.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹³ www.thetoc.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹⁴ www.thetoc.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

1. Γεωγραφική Ανάλυση

1.1 Φυσιογεωγραφικά στοιχεία

Το Εμιράτο του Κατάρ (Αραβικά: Dawlat al Qatar) είναι μια χερσόνησος στον Περσικό Κόλπο.

Η χώρα έχει έκταση 11.437 τετραγωνικά χιλιόμετρα, όσο δηλαδή η Κρήτη και η Εύβοια μαζί, βρίσκεται στα βορειοανατολικά της Αραβικής Χερσονήσου, στον Περσικό Κόλπο και στο νότο συνορεύει με την Σαουδική Αραβία. Η χερσόνησος έχει μήκος περίπου 160 χιλιόμετρα και πλάτος έως 85 χιλιόμετρα. Η απόσταση από την ηπειρωτική χώρα του Ιράν είναι μόλις 180 χιλιόμετρα, τα σύνορα με Σαουδική Αραβία έχουν μήκος 60 χιλιόμετρα, ενώ οι ακτές έχουν μήκος 563 χιλιόμετρα.

Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Ντόχα (αραβικά: Ad-Dawha), όπου ζουν περίπου 1,2 εκατομμύρια από τα συνολικά 2,6 εκατομμύρια κατοίκους της χώρας.¹⁵ Με ποσοστό αύξησης πληθυσμού 7,2% βρίσκεται το Κατάρ στην πρώτη θέση παγκοσμίως.¹⁶

Εικ. 2: Γεωγραφικός Χάρτης του Κατάρ και των συνόρων του.

Πηγή: www.zoover.gr¹⁷, Peter Hermes Furian | Dreamstime.com¹⁸

¹⁵ <https://www.cia.gov>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹⁶ <https://www.auswaertiges-amt.de>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹⁷ <http://www.zoover.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹⁸ Peter Hermes Furian | Dreamstime.com

Η βλάστηση είναι κυρίως άγονη και το φυσικό του τοπίο χαρακτηρίζεται από άμμο και χαλίκια. Αποτελείται από αλατώδη έλη που βρίσκονται στο επίπεδο της θάλασσας και τα οποία ευθυγραμμίζονται με αυτήν κατά μήκος των νότιων χερσαίων συνόρων του. Αυτά τα έλη προέρχονται από την εποχή που η χώρα ήταν ακόμα ένα νησί. Στα νοτιοανατολικά του κρατιδίου βρίσκεται η Χορ αλ Ανταϊντ (Khor al Adaid / εσωτερική θάλασσα), μια περιοχή με αμμόλοφους η οποία περιβάλλει έναν όρμο του Περσικού Κόλπου. Το μοναδικό βουνό που γειτνιάζει στο βορρά φτάνει στο υψηλότερο του σημείο στα 104 μέτρα με τον λόφο του Καπνού (αραβικά: Jebel Dukhan) ο οποίος και πέφτει ανατολικά μέχρι τη θάλασσα¹⁹.

Εικ.3: Ο λόφος Jebel Dukhan. Πηγή: www.katar-information.de ²⁰

Ενώ το Κατάρ ανήκει στις πιο ξηρές περιοχές της γης είναι πανέμορφο, λόγω των χαρακτηριστικών χερσαίων αμμολόφων του, που τους συναντούμε σε όλη σχεδόν την έκταση της χώρας και πάντα σε υπέροχους σχηματισμούς.

Οι θερμοκρασίες του κυρίως υποτροπικού του κλίματος φθάνουν το καλοκαίρι (Μάιο έως Σεπτέμβριο) έως και 50 °C και συμπληρώνονται επί το πλείστον από περιστασιακές καταιγίδες. Ο χειμώνας (Οκτώβριος έως Απρίλιος) είναι ήπιος και με λίγες βροχοπτώσεις. Οι θερμοκρασίες του χειμώνα κυμαίνονται μεταξύ 25 και 35 °C και η υγρασία ανέρχεται χειμώνα και καλοκαίρι έως και 80 %.²¹

¹⁹ Heck/Wöbcke, 2011: σ. 281-285

²⁰ www.katar-information.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

²¹ Kabasci, 2001: σελ. 80-81

1.2 Ανθρωπογεωγραφικά στοιχεία

Μόλις περίπου το 12% του πληθυσμού είναι Καταρινοί, καθώς στο Εμιράτο ζουν και εργάζονται πολλοί εργάτες μετανάστες. Στις αρχές του 2017, ο συνολικός πληθυσμός του Κατάρ ήταν 2.6 εκατομμύρια, από τους οποίους οι 313,000 ήταν Καταρινοί και οι υπόλοιποι περίπου 2.3 εκατομμύρια ήταν μετανάστες.²² Οι ξένοι κάτοικοι αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού της χώρας, με τους Ινδούς να αποτελούν την μεγαλύτερη κοινότητα, αριθμώντας 650.000 ανθρώπους, ακολουθούμενους από τους Νεπαλέζους, τους Μπανγκλαντεσιανούς, τους Φιλιππινέζους, τους Αιγύπτιους, τους Σριλανκέζους, τους Πακιστανούς και πολλές άλλες εθνικότητες του πλανήτη μας.²³

Εικ.4: Δορυφορική απεικόνιση του Κατάρ και περσικού Κόλπου.

Πηγή: [cia.gov](https://www.cia.gov)²⁴

Πέρα της πρωτεύουσας Ντόχας που ταυτόχρονα είναι και ο βασικότερος εμπορικός λιμένας της χώρας, υπάρχουν και άλλες γνωστές και μεγάλες πόλεις, όπως το Ντούκχαν (Dukhan), που αποτελεί το κέντρο της πετρελαϊκής παραγωγής, το Ουμ Σαΐντ (Umm Said), όπου βρίσκονται και τα μεγάλα διυλιστήρια, γνωστός και σαν λιμένας εξαγωγής - φόρτωσης

²² <https://www.cia.gov>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

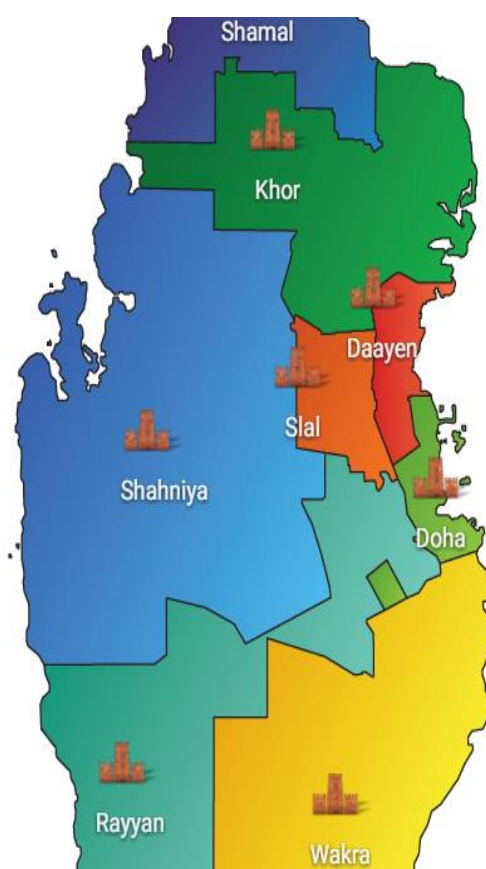
²³ <https://www.cia.gov>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

²⁴ <https://www.cia.gov>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

δεξαμενόπλοιων, καθώς και οι Γουάκρα (Wakra), Αλ Χουρ (Al Khour) και Ουμ Μπαμπ (Umm Bab), όλες πρώην οάσεις που μετατράπηκαν σε πόλεις.²⁵

Επίσημη γλώσσα είναι η Αραβική. Η Αγγλική χρησιμοποιείται ευρύτατα σαν δεύτερη γλώσσα. Οι επίσημες υπηρεσίες όμως λειτουργούν στα Αραβικά και όλη η αλληλογραφία και ανταλλαγές γίνονται στα Αραβικά.

Η χώρα χωρίζεται σε οκτώ διοικητικά διαμερίσματα (Δήμους), τα οποία είναι τα ακόλουθα: 1. Μαντινάτ ας-Σαμάλ, 2. Αλ Χόρ, 3. Ουμμ Σαλάλ, 4. Αλ Ντάαγιεν, 5. Αλ Σλάλ, 6. Ντόχα, 7. Αλ Ουάκρα και 8. Αλ Ραγιάν. Στο ακόλουθο σχήμα φαίνεται γεωγραφικά η διοικητική αυτή διάκριση.²⁶

Εικ. 5: Τα οκτώ διοικητικά διαμερίσματα στο Κατάρ. Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών Κατάρ²⁷

²⁵ <http://news247.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

²⁶ Heck/Wöbcke, 2011: σ. 280-288

²⁷ <http://www.mme.gov.qa>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

2. Ιστορική επισκόπηση

Το όνομα του Κατάρ αναφέρεται σε χάρτη του Πτολεμαίου (2ος αι. μ.Χ), οι δε νομάδες της περιοχής αναφέρονται και στον Πλίνιο τον Πρεσβύτερο (μέσα 1ου αι. μ.Χ.). Ευρήματα αρχαιολογικών ανασκαφών, χρονολογούμενα στα 8.000-10.000 π.Χ. , αποδεικνύουν ότι η περιοχή κατοικούνταν ήδη από τότε²⁸ και εκείνη την χρονική περίοδο η χερσόνησος του Κατάρ ανήκε στο Περσικό Βασίλειο. Οι κάτοικοι ήταν κυρίως νομάδες που κινούνταν στην έρημο της χώρας. Κατά τη διάρκεια της αποικιοκρατίας, διεξήχθησαν πολλοί αγώνες εξουσίας στην περιοχή του σημερινού Κατάρ, έχοντας σαν στόχο την κατάκτηση των εμπορικών δρόμων προς την Ινδία²⁹. Στα μέσα του 18ου αιώνα μετανάστευσαν οι πρώτες φατρίες στην χώρα, όπως επίσης και η σημερινή βασιλική οικογένεια Άλ Θανί (Al-Thani) μαζί με άλλες νομαδικές φυλές Ουαχαμπιστών³⁰ προερχόμενες κυρίως από τη σημερινή Σαουδική Αραβία. Αυτές εγκαταστάθηκαν στα παράλια και ασχολούνταν επί το πλείστον με το ψάρεμα και την αλιεία των μαργαριταριών. Ακριβώς την ίδια περίοδο εγκαταστάθηκε στο Κατάρ και η φατρία των Αλ Χαλίφα (Al-Khalifa). Μεταξύ των δύο φυλών διεξήχθησαν ισχυροί πόλεμοι και μάχες εξουσίας, για το ποιος τελικά θα καταλάβει την εξουσία της χώρας και τελικά τα κατάφερε η δυναστεία των Αλ Θανί που άρχισε το 1822 με τον Thani ibn Muhammad και φτάνει μέχρι και σήμερα. Στο να κυριαρχήσει βέβαια η δυναστεία των Αλ Θανί βοήθησαν και οι Βρετανοί, οι οποίοι από τις αρχές του 17ου αιώνα ήταν παρόντες στον Κόλπο. Οι Βρετανοί Αποικιοκράτες της περιοχής του Κόλπου δεν άντεχαν πλέον τις διαμάχες των δύο φυλών για την εξουσία και τελικά έδιωξαν τον ηγέτη της φατρίας των Αλ-Χαλίφα αφού σύναψαν συνθήκη με τη φυλή Αλ Θανί. Σύμφωνα με αυτή ο Σεΐχης συμφωνούσε να μην έχει απευθείας διπλωματικές σχέσεις με καμιά άλλη ξένη χώρα χωρίς τη συγκατάθεση του Λονδίνου, εξασφάλιζε στο Βρετανικό Στέμμα τεράστια προνόμια στην εκμετάλλευση του Κόλπου, αλλά απαιτούσε και από τους Βρετανούς σαν αντάλλαγμα την διασφάλιση της ειρήνης στην περιοχή του Κόλπου και πάντα την στήριξη του Κατάρ.³¹

Το 1871 κατέκτησαν οι Οθωμανοί το Κατάρ και άλλα μεγάλα τμήματα του Κόλπου. Η σχέση μεταξύ των Οθωμανών και του ηγέτη των Άλ Θανί

²⁸ <http://lifo.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

²⁹ Adamek von ,2017: σελ. 9-11

³⁰ <https://el.wiktionary.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

³¹ www.katar-information.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

ήταν όμως τόσο κακή, ώστε οι Βρετανοί κατόρθωσαν το 1913 να ενισχύσουν και πάλι δυναμικά την επιρροή τους στο Κατάρ. Με την αποχώρηση των Οθωμανών το 1914, και την απαρχή του Α' Παγκοσμίου Πολέμου το κράτος του Κατάρ στράφηκε στην Βρετανική κυβέρνηση και το 1916 έγινε Βρετανικό Προτεκτοράτο. Ένα μέλος της οικογένειας των Αλ Θανί διορίστηκε σαν Εκπρόσωπος του Βρετανικού Στέμματος και τοπικός κυβερνήτης της περιοχής.³² Από τότε ισχύει στην χώρα και η παραδοσιακή μοναρχία, δηλαδή η εξουσία κληρονομείται από γενιά σε γενιά μέσα στην επικρατούσα οικογένεια των Αλ-Θανί (Al Thani). Ο εκάστοτε Εμίρης του Κατάρ είναι ο απόλυτος μονάρχης του Κράτους.

Από το 1820 έως και το 1971 ανήκε το Κατάρ στον συνασπισμό των εμιράτων του Κόλπου, τον επονομαζόμενο «The Trucial States»³³ (τα επτά εμιράτα που απαρτίζουν σήμερα τα Η.Α.Ε. και το Μπαχρέιν). Όταν το 1968 η Μεγάλη Βρετανία ανακοίνωσε τον τερματισμό της επικυριαρχίας της στα εμιράτα του Κόλπου, το Κατάρ άρχισε να ψάχνει συμμάχους για να μην διαλυθεί. Στις 3 Σεπτεμβρίου του 1971 αποφάσισε το Κατάρ να διασφαλίσει τη συνοχή του διακηρύσσοντας την ανεξαρτησία του και ο σειΐχης Αχμάντ Αλ-Θανί ανέλαβε την εξουσία της χώρας. Μετά από ακριβώς όμως ένα χρόνο εξουσίας ο ξάδελφος του σειΐχης Χαλίφα Μπιν Χαμάντ Αλ-Θανί κήρυξε πραξικόπημα εναντίον του και τον καθαίρεσε αναλαμβάνοντας αυτός τα ηνία της χώρας.³⁴

Το 1977 έγινε ο γιος του Εμίρη, ο Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ-Θανί (Hamad bin Khalifa Al-Thani) υπουργός Άμυνας και επίσημος κληρονόμος του θρόνου. Σταδιακά ανέλαβε αυτός όλη την ηγεσία της χώρας και απόκτησε και την εύνοια της οικογένειας του για να μπορέσει να γίνει μελλοντικά ο Εμίρης και Αρχηγός του κράτους. Δυστυχώς όμως ο θρόνος αργούσε πολύ να έλθει και έτσι στις 27 Ιουνίου του 1995 αυτός εκθρόνισε με ένα μη βίαιο πραξικόπημα τον ίδιο του τον πατέρα και ανέλαβε τον θρόνο. Μετά από ένα χρόνο πολιτικής αναταραχής μεταξύ των δύο γενεών συμφιλιώθηκαν το 1996 πατέρας και γιος και από τότε ο Εμίρης Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ-Θανί ανακοίνωσε την πρόθεσή του να οδηγήσει το Κατάρ προς τη δημοκρατία.³⁵

Ο Χαμάντ άνοιξε τα σύνορα της χώρας προς την Δύση, προώθησε τον εκσυγχρονισμό της χώρας και άρχισε να εισαγάγει δημοκρατικές δομές. Παραμένει και σήμερα ακόμα ο πιο δημοφιλής Εμίρης που πέρασε ποτέ

³² https://en.wikipedia.org/wiki/Trucial_States, τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

³³ Kabasci, 2001: σελ. 86-96

³⁴ Weiss, 2007: σελ.120-123

³⁵ Weiss, 2007: σελ.120-123

απο την χώρα του και όπως πιστεύει ο λαός είναι ο βασικός σύμβουλος του γιού του. Χειραφέτησε τις γυναίκες, και μάλιστα το 2003 μια γυναίκα ανέλαβε το υπουργείο Παιδείας του Κατάρ! Επίσης επέτρεψε να γίνουν οι πρώτες στην ιστορία ελεύθερες δημοτικές εκλογές, με συμμετοχή όλου του πληθυσμού, αντρών και των γυναικών άνω των 18 ετών, σαν μια προετοιμασία για τις πρώτες ελεύθερες βουλευτικές εκλογές που έγιναν στις αρχές του 2007. Τον Απρίλιο του 2003 εγκρίθηκε με δημοψήφισμα το νέο Σύνταγμα του Κατάρ, το οποίο και τέθηκε σε εφαρμογή τον Ιούνιο του ίδιου έτους.³⁶

Ο Εμίρης ενέκρινε επίσης έναν πιο ελεύθερο και ανεξάρτητο τύπο ενημέρωσης και πληροφόρησης του λαού και ίδρυσε το 1996 το τηλεοπτικό δίκτυο Al Jazeera, το οποίο και αξιοποίησε για την προβολή πολιτικών ή/και θρησκευτικών δυνάμεων και ομάδων που δεν είχαν «φωνή» στα ΜΜΕ των χωρών όπου δρούσαν λόγω της λογοκρισίας του τύπου που υπήρχε στις χώρες τους.³⁷ Η κίνηση αυτή ήταν μια πρωτοφανής ελευθερία του λόγου για τα κρατικά αραβικά δεδομένα. Βέβαια ο σταθμός εκπέμπει ακόμα και σήμερα χωρίς κριτική και εξάρσεις κατά του Ισλάμ και της καταριανής μοναρχίας, τότε όμως για πρώτη φορά εκδηλώνονταν η αντίθεση στην πολιτική Μπους κατά τον πόλεμο του Ιράκ ή ασκείτο σκληρή κριτική στις άλλες αραβικές μοναρχίες.³⁸

Επίσης πρωτόγνωρη κίνηση για τα αραβικά μοναρχικά πολιτεύματα ήταν η απόφαση του Εμίρη να αποφασίζει ο ίδιος ο λαός μέσω δημοψηφισμάτων για μεγάλα και πολιτικά θέματα της χώρας.³⁹

Εικ. 6: Εμίρης Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ-Θανί (1995-2013). Πηγή: Wikipedia ⁴⁰

³⁶ www.qatar.com / τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

³⁷ <http://www.huffingtonpost.gr> τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

³⁸ <https://defense3.com> τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

³⁹ <http://www.huffingtonpost.gr> τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

⁴⁰ <https://el.wikipedia.org/wiki>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Στις 25 Ιουνίου του 2013, ο 61χρονος πλέον Εμίρης Χαμάντ παρέδωσε την εξουσία του κράτους στον γιο του Ταμίμ κατά την διάρκεια μιας τηλεοπτικής ομιλίας λέγοντας ότι, «ήρθε η ώρα να ανοίξουμε μια νέα σελίδα στο ταξίδι του έθνους μας, όπου μια νέα γενεά θα φέρει τις ευθύνες για αυτή την νέα σελίδα».⁴¹

2.1 Επίκαιρο πολιτικό πλαίσιο

Σημερινός Εμίρης του Κατάρ είναι η Αυτού Υψηλότης (Α.Α.) Σεΐχης Ταμίμ μπιν Χαμάντ Αλ-Θανί (Sheikh Tamim bin Hamad Al-Thani), γεννημένος στις 3 Ιουνίου του 1980, είναι ηγέτης του Κατάρ από τις 25 Ιουνίου του 2013. Το πολίτευμα είναι απόλυτη μοναρχία και αρχηγός της κυβερνήσεως και πρωθυπουργός είναι ο αδελφός του Εμίρη, Αμπντάλα μπιν Νασέρ αλ Χαλίφα Αλ Θανί, επίσης από τις 26 Ιουνίου του 2013. Ο Εμίρης είναι ταυτόχρονα και επικεφαλής του κράτους και αυτός που αποφασίζει για την εκτελεστική και νομοθετική εξουσία. Όλοι οι υπουργοί διορίζονται από αυτόν, δίνουν αναφορά αποκλειστικά σε αυτόν και τον στηρίζουν πλήρως. Όλη η φατρία εκπροσωπείτε σε πολλούς σημαντικούς οικονομικούς και πολιτικούς τομείς της χώρας και πολλά μέλη της οικογένειας είναι και μέλη της κυβέρνησης.⁴²

Εικ. 7: Εμίρης Ταμίμ μπιν Χαμάντ Αλ-Θανί (2013-). Πηγή: bbc.com⁴³

Το Σύνταγμα της χώρας απαγορεύει την ύπαρξη κομμάτων, αλλά ορίζει πως τα δύο τρίτα του νομοθετικού σώματος και μέλη της βουλής θα

⁴¹ <http://www.huffingtonpost.gr> τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

⁴² Müller/Sievert/Klingholz/ Scholz, 2016: σελ. 60-61

⁴³ <http://www.bbc.com> τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

εκλέγονται από τον λαό, καθώς επίσης ότι οι βουλευτές δεν είναι υπεράνω του νόμου.⁴⁴

Ο Εμίρης Ταμίμ μπιν Χαμάντ Αλ-Θανί είναι επίσης ιδιαίτερα αγαπητός στο λαό, όπως και ο πατέρας του, έχει τιμηθεί με διάφορα παράσημα και μετάλλια, ανάμεσα στα οποία και το Παράσημο της Λεγεώνας της Τιμής (Γαλλία, 2010). Είναι παντρεμένος με τρεις γυναίκες και έχει εννέα παιδιά. Με την πρώτη του σύζυγο (από το 2005) και εξαδέλφη του, Τζαβαχέρ μπιν Σουχάιμ αλ Θανί απέκτησε 4 παιδιά, με την δεύτερη Ανούντ Χαζρί, (από το 2009) 3 παιδιά και με την τρίτη του σύζυγο Νόρα Αλ Ντοσάρι (από το 2015) άλλα 2.⁴⁵

Ο Εμίρης Ταμίμ είναι ένα από τα 24 παιδιά που απέκτησε ο Χαμάντ αλ Θανί με τις τρεις συζύγους του και δεν είναι καν ο πρωτότοκος. Είναι ο τέταρτος κατά σειρά γιος και το δεύτερο παιδί που ο σεΐχης απέκτησε με τη δεύτερη σύζυγό του, τη σεΐχα Μόζα μπιντ Νάσερ. Είναι όμως γιος της συζύγου με τη μεγαλύτερη επιρροή, πολιτική και οικογενειακή ακόμα και σήμερα. Το γεγονός ότι η διαδοχή πήγε στον Ταμίμ και όχι στον πρωτότοκο γιό θεωρήθηκε ευρέως νίκη της Μόζα επί των υπολοίπων συζύγων του σεΐχη Χαμάντ.⁴⁶

Η αγάπη όλης της βασιλικής οικογένειας για την Ελλάδα είναι τεράστια. Ο σημερινός εμίρης, σύμφωνα πάντα με δημοσιεύματα του τύπου⁴⁷ όπως και ο πατέρας του, συνοδεία με τις οικογένειες τους επισκέπτονται τη χώρα μας κάθε χρόνο, έχουν αγοράσει ήδη 6 νησιά στο Ιόνιο και επενδύουν διαρκώς στην χώρα μας.⁴⁸

2.2 Θρησκεία

Η κυριολεκτική έννοια της λέξης "Ισλάμ" μπορεί να μεταφραστεί ως "κατάσταση σωτηρίας", "πλήρης παράδοση" ή "υποταγή στο θέλημα του Θεού".⁴⁹ Το Ισλάμ ισχύει σαν μια «κρατική θρησκεία» στο Κατάρ και έτσι αυτή θεωρείται σαν μια θρησκεία η οποία συνδέει την πνευματική με την κοσμική ζωή των ανθρώπων και έχει μεγάλη επίδραση στην καθημερινή ζωή των μουσουλμάνων της χώρας. Τα θρησκευτικά δόγματα γίνονται

⁴⁴ Möller, 2015: σ. 2-6

⁴⁵ <https://www.diwan.gov.qa> τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁴⁶ <http://www.bbc.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁴⁷ <http://www.tovima.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁴⁸ <http://www.tovima.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁴⁹ Kabasci, 2001: 109

οδηγίες για δράση και κίνητρα για τους πιστούς, ώστε αυτοί να μπορούν να ελέγχουν καλύτερα τον εαυτό τους, να πειθαρχούν και να διαδίδουν την θρησκεία τους. Στο βιβλίο του για την θρησκεία στο Κατάρ ο Kabasci αναφέρει, ότι το Ισλάμ βασίζεται στις πέντε εντολές του Προφήτη Μωάμεθ (πίστη, προσευχή, ελεημοσύνη, νηστεία, και προσκύνημα) και στο Κοράνι καταγράφονται οι βασικές αρχές του Ισλάμ. Το Κοράνι θεωρείται από τους μουσουλμάνους ότι είναι «ο καθαρός και αμετάβλητος λόγος του Θεού»⁵⁰ που έχει και την απόλυτη εξουσία. Στο Κατάρ η άσκηση και η τήρηση των ισλαμικών κανόνων και του Κορανίου έχουν ιδιαίτερη σημασία, όπως και σε όλο τον υπόλοιπο αραβικό κόσμο, εδώ βρίσκουν όμως αυτοί οι κανόνες μια περισσότερο κοσμοπολιτική ερμηνεία και χαλαρότερη εφαρμογή, οι οποία οφείλεται στην πολιτική εκδημοκρατισμού του Εμίρη και στον νέο δυτικό τρόπο ζωής που όλο και περισσότερο εισβάλλει στην καθημερινότητα των πολιτών. Παρόλα αυτά έχουμε ακόμα και εδώ αρκετές γυναίκες με μαντίλες και επίσης αρκετούς αυστηρούς κανόνες, όπως πχ. κατά το μήνα νηστείας το Ραμαζάνι απαγορεύεται αυστηρά το αλκοόλ σε όλους τους κατοίκους, μουσουλμάνους ή μη.⁵¹

Στο Κατάρ είναι το Ισλάμ (Σουνιτικό Ουαχάμπι/Wahhabi Sunni) η βασική θρησκεία και και η Σαρία είναι η βασική πηγή της νομοθεσίας. Το Wahhabi είναι ένα πουριτανικό δόγμα του Ισλάμ, μια φονταμελιστική ερμηνεία του Κορανίου που σχηματίστηκε το 18^ο αιώνα από τον Muhammad ibn Abd al-Wahhab και από τις πρώτες βασιλικές οικογένειες της Σαουδικής Αραβίας⁵². Ωστόσο, η εισαγωγή του δόγματος στη χερσόνησο του Κατάρ έγινε αποδεκτή σε μια λιγότερο αυστηρή βάση από αυτή που εφαρμόζεται στη γειτονική χώρα. Η πλειοψηφία του ντόπιου πληθυσμού (90%) είναι ορθόδοξοι Σουνίτες, μεταξύ των οποίων και η οικογένεια του Εμίρη. Ο υπόλοιπος ντόπιος πληθυσμός είναι Σιίτες και ανάμεσα τους υπάρχει και ένας αριθμός υπερσυντηρητικών Ισλαμιστών (salafists). Οι υπόλοιποι, κυρίως ξένος πληθυσμός, είναι Χριστιανοί, Ινδουιστές, Βουδιστές και Μπαχάις. Το άρθρο 35 του συντάγματος προβλέπει πως δεν υπάρχει διάκριση με βάση την θρησκεία. Ο προσηλυτισμός όμως από άλλες θρησκείες απαγορεύεται αυστηρά και θεωρείται έγκλημα που τιμωρείται με την εσχάτη των ποινών αν και η θανατική καταδίκη δεν έχει χρησιμοποιηθεί από το 1971.⁵³

⁵⁰ Kabasci, 2001: σελ. 109

⁵¹ Backfisch, 2011: σελ. 194-196

⁵² Heck/Wöbcke, 2011: σελ. 18-19

⁵³ Heck/Wöbcke, 2011: σελ. 18-19

Με τον όρο Σαρία εννοείται ο ισλαμικός θρησκευτικός κώδικας διαβίωσης, ο Ισλαμικός Νόμος. Η Σαρία είναι εμπνευσμένη από το Κοράνιο και χρησιμοποιείται ως αναφορά στο ισλαμικό δίκαιο, αλλά και τον ισλαμικό τρόπο ζωής γενικότερα. Ο Εμίρης, αν και δεν είναι τυπικά υπόλογος σε κανέναν, δεν επιτρέπεται να αυθαιρετεί επί της Σαρίας. Σημαντική επιρροή στον Εμίρη έχουν πέρα των συγγενών του, οι επικεφαλής των άλλων μεγάλων οικογενειών της χώρας καθώς και οι θρησκευτικοί ηγέτες. Όλοι, μαζί με τον Εμίρη, συγκροτούν το εθνικό Συμβούλιο Συμβουλατόρων (Advisory Council) που σε συνδυασμό με το Υπουργικό Συμβούλιο αποτελούν τους βασικούς παράγοντες χάραξης και άσκησης της πολιτικής της χώρας. Το νομοθετικό σύστημα του Κατάρ είναι μια μίξη από τη Σαρία, το Οθωμανικό Δίκαιο καθώς και από το Ευρωπαϊκό Δίκαιο που παρέμεινε και μετά το τέλος της αγγλικής κυριαρχίας στη χώρα. Το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο μπορεί να διαβάλλει αποφάσεις της Σαρίας.⁵⁴

Το σύνταγμα του Κατάρ, το οποίο ισχύει από το 2005, εγγυάται τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, όπως την ελευθερία της θρησκείας, την ισότητα απέναντι στο νόμο και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου. Όπως και σε πολλές άλλες αραβικές χώρες του Κόλπου, υπάρχουν και στο Κατάρ τα δημοτικά συμβούλια, τα γνωστά στον αραβικό κόσμο Μάτζλις (majlis), όπου ο κάθε υπήκοος μπορεί να συμμετέχει και να πει άφοβα τη γνώμη του. Συχνά ηγούνται αυτών των συμβουλίων τα μέλη της βασιλικής οικογένειας ή ακόμα κι ο ίδιος ο Εμίρης.⁵⁵

3. Η πετρελαϊκή εποχή και η οικονομική ανάπτυξη

Το Κατάρ είναι ιδρυτικό μέλος του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (GCC), το οποίο ιδρύθηκε στις 26 Μαΐου 1981. Σε αυτό το Συμβούλιο ανήκουν εκτός του Κατάρ, το Αμπού Ντάμπι, το Μπαχρέιν, το Ομάν, το Κουβέιτ, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και η Σαουδική Αραβία, χώρες καθαρά πετρελαιοπαραγωγές του Κόλπου. Ο στόχος του Συμβουλίου είναι ο στενός συντονισμός και οι κοινές αποφάσεις σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, πολιτικής ασφάλειας και οικονομικής πολιτικής, πολιτικές οι οποίες στο μέλλον πρέπει να θεσμοθετηθούν ακόμα πιο στενά, ώστε να

⁵⁴ Smolczyk/Zand, 2012: σελ. 108

⁵⁵ Heck/Wöbcke, 2011: σελ. 281-287

μπορέσουν να συμβάλουν περισσότερο στην σταθερότητα, ασφάλεια και ανάπτυξη των χωρών του Κόλπου. 56

Η οικονομική πολιτική του Κατάρ εξαρτάται κυρίως από διεθνείς αποφάσεις και κινήσεις της πετρελαϊκής αγοράς, μια και η χώρα είναι καθαρά εξαρτώμενη από την παραγωγή του «μαύρου χρυσού». Η πετρελαϊκή εποχή της χώρας ξεκίνησε το 1935, οπότε συστάθηκε η Εταιρεία Πετρελαίου του Κατάρ (Qatar Petroleum Company) μια θυγατρική της αντίστοιχης πετρελαϊκής εταιρείας του Ιράκ (Άγγλο-Ολλανδικών, Γαλλικών και Αμερικανικών συμφερόντων, μια εταιρεία από την οποία ξεπήδησαν αργότερα οι BP, Shell, Total και Exxon-Mobil). Λίγα χρόνια αργότερα, το 1940, ανακαλύφθηκαν τα πλούσια κοιτάσματα στο Dukhan, στη δυτική πλευρά της χερσονήσου του Κατάρ. Ωστόσο, η έλευση του Δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου καθυστέρησε για εννιά χρόνια την εκμετάλλευση κι εξαγωγή των πρώτων φορτίων. Κατά τις δεκαετίες του '50 και '60, οι εξαγωγές του μαύρου χρυσού έφεραν ευημερία και κοινωνική πρόοδο στη χώρα κι επίσης αυξήθηκε η μετανάστευση. Ουσιαστικά, άρχισε μια νέα εποχή για το Κατάρ.⁵⁷

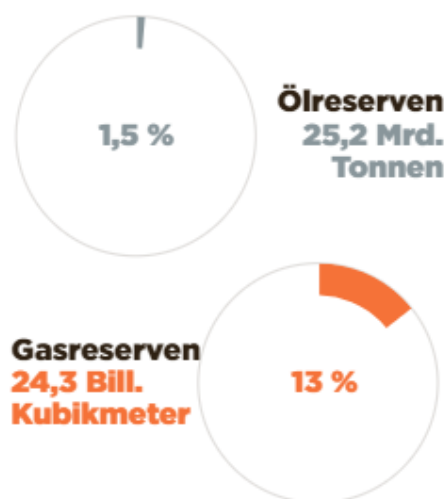
Die Wirtschaft von Katar

Bruttoinlandsprodukt pro Kopf
2016 in US-Dollar¹

Katar	127 660
Luxemburg	104 003
Macau	95 151
Singapur	87 855
Brunei Darussalam	76 884
Kuwait	71 887
Norwegen	69 249
Irland	69 231
VAE ²	67 871
Schweiz	59 561

1) Kaufkraftparitäten
2) Vereinigte Arabische Emirate

Öl- und Gasreserven
Anteil an den Vorkommen
2016 weltweit in Prozent

Quellen: IWF, BP, eigene Recherche

Εικ. 8: Ακαθάριστο κατά κεφαλή εισόδημα και αποθέματα φυσικού αερίου και πετρελαίου το 2016. Πηγή: www.handelsblatt.com⁵⁸

⁵⁶ Heck/Wöbcke, 2011: σελ. 18-19

⁵⁷ Heck/Wöbcke, 2011: σελ. 281-287

⁵⁸ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Το Κατάρ κατέχει την τρίτη θέση παγκοσμίως σε αποθέματα φυσικού αερίου μετά τη Ρωσία και το Ιράν. Το 62% του ΑΕΠ προέρχεται από τον τομέα του πετρελαίου και του φυσικού αερίου,⁵⁹ αλλά η αναπτυξιακή πολιτική της χώρας έχει σαν στόχο να μειώσει το ποσοστό του ΑΕΠ από τον ενεργειακό τομέα και να τον διαφοροποιήσει. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να ιδρυθεί το 2005, η εταιρεία επενδύσεων Qatar Investment Authority (QAI), η οποία έχει σαν στόχο την εξασφάλιση της ευημερίας των μελλοντικών γενεών μέσω επενδύσεων και επενδυτικών κεφαλαίων σε ολόκληρο τον κόσμο. Η QAI έχει γίνει παγκοσμίως γνωστή από τις επενδύσεις της σε πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες, όπως την VW, την Porsche, την Hochtief κτλ. και αγορές μεγάλων ευρωπαϊκών τραπεζών και πολυκαταστημάτων πολυτελείας. Για παράδειγμα μόνο η βασιλική οικογένεια του Κατάρ έχει στην κατοχή της την ποδοσφαιρική ομάδα Παρί Σεν Ζερμέν, το 17% των μετοχών της Volkswagen, το 20% του αεροδρομίου Heathrow, το 24,9% του Αεροδρομίου της Αγίας Πετρούπολης, όπως και μερίδιο στη Deutsche Bank⁶⁰.

Για την περαιτέρω διαφοροποίηση της οικονομίας επενδύονται ετησίως δισεκατομμύρια Ριγιάλ (εθνικό νόμισμα) στην εκπαίδευση, αθλητισμό, έρευνα, τουρισμό, ηλιακή τεχνολογία και πετροχημική βιομηχανία της χώρας.⁶¹ Το κρατικό «Ίδρυμα Κατάρ» είναι ένας επιπλέον αρωγός που επενδύει στην μόρφωση υποστηρίζοντας κυρίως προγράμματα εκπαίδευσης και επιστήμης σε όλο τον κόσμο, δίνοντας υποτροφίες σε νέους φοιτητές, ερευνητές και επιστήμονες. Παρόλα αυτά παραμένει το φυσικό αέριο ο κύριος κλάδος της βιομηχανίας του Κατάρ. Η χώρα είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας φυσικού αερίου σε υγρή μορφή (πλάσμα) παγκοσμίως.⁶²

3.1 Εξωτερική πολιτική

Η εξωτερική πολιτική του Κατάρ είναι πάγια υπέρ των Χωρών του Κόλπου και η χώρα προσπαθεί να μην δημιουργεί εντάσεις στην γύρω περιοχή. Κατά την εισβολή του Ιράκ στο Κουβέιτ, το Κατάρ είχε τοποθετηθεί με το μέρος του κατεκτημένου Κουβέιτ και η χώρα στήριζε έως την απελευθέρωσή του το γειτονικό της κράτος. Το Εμιράτο του

⁵⁹ www.auswaertiges-amt.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁶⁰ Adamek von ,2017: σελ. 12

⁶¹ www.auswaertiges-amt.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁶² Adamek von ,2017: σελ. 12

Κατάρ είναι μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.), της Παγκόσμιας Τράπεζας, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της UNESCO, του ΟΠΕΚ, του ΟΑΠΕΚ, του Αραβικού Συμβουλίου Συνεργασίας των Χωρών του Κόλπου (Arab Gulf Cooperation Council – AGCC), της Ένωσης Αραβικών Χωρών (League of Arab States) κ.ά.⁶³

Το Κατάρ διατηρεί μια μικρή στρατιωτική δύναμη περίπου 11.800 ανδρών, συμπεριλαμβανομένου του στρατού, του ναυτικού και της αεροπορίας. Το 2008 η χώρα δαπάνησε πάνω από 2.355 εκατομμύρια δολάρια για τις στρατιωτικές της δαπάνες, ποσό που ανέρχεται στο 2,3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.⁶⁴

Στρατιωτικά, οι δυνάμεις του Κατάρ συνέδραμαν υπέρ των ανταρτών της Λιβύης κατά τη διάρκεια της μάχης της Τρίπολης το 2011.⁶⁵ Η χώρα διατηρούσε επίσης πολύ στενές διπλωματικές σχέσεις με τη Σαουδική Αραβία με την οποία φαίνονταν έως το 1992 σαν να τηρούσαν κοινή εξωτερική πολιτική. Από το 1992 αρχίζει μια νέα εποχή των σχέσεων που είχε σαν αποκορύφωμά της την κρίση του 2017.⁶⁶

Το Σεπτέμβριο του 1992, υπήρξε ένταση μεταξύ του Κατάρ και της Σαουδικής Αραβίας, όταν ένα συνοριακό φυλάκιο του Κατάρ δέχτηκε επίθεση από Σαουδαραβικές δυνάμεις με αποτέλεσμα δυο στρατιώτες του Κατάρ να χάσουν τη ζωή τους. Ωστόσο, οι σχέσεις των δυο χωρών είχαν βελτιωθεί στο μέλλον και συνέχισαν να βρίσκονται όπως φαίνονταν προς τα έξω σε άριστο επίπεδο, αλλά πάντα η Σαουδική Αραβία, που είναι πολύ μεγαλύτερη και ισχυρότερη από το Κατάρ το αντιμετώπιζε ως ένα όχι και πολύ ανεξάρτητο κράτος και περισσότερο ως μια de facto επαρχία. Σίγουρα αυτό δεν άρεσε και ιδιαίτερα στον Εμίρη Ταμίμ που δεν συνέχισε την στρατηγική του πατέρα του, δηλαδή να αφήσει τους Σαουδάραβες να κυριαρχήσουν πλήρως στην όλη περιοχή. Ο Ταμίμ πίστευε, ότι η χώρα του έπρεπε να σπάσει τα δεσμά της για να είναι ασφαλής και βέβαια είχε μεγαλύτερες φιλοδοξίες από το να είναι ένας Σαουδάραβας υποτελής. Αυτά του τα πιστεύω ήταν σίγουρα οι αφορμές της κρίσης του 2017.⁶⁷

Το Κατάρ είχε όμως και μία σημαντική διαμάχη με το Μπαχρέιν για την κατοχή του συμπλέγματος νησιών Hawar. Το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης εξέδωσε τον Ιούνιο του 2001 την απόφαση του στην διαμάχη των

⁶³ Smoltczyk/Zand, 2012: σελ. 114

⁶⁴ <http://news247.gr> τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁶⁵ <http://news247.gr> τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁶⁶ <http://www.huffingtonpost.gr> τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁶⁷ <http://www.huffingtonpost.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

δύο χωρών, απόφαση η οποία και έγινε αποδεκτή και από τις δύο χώρες. Σύμφωνα με την απόφαση το Μπαχρέιν θα διατηρούσε το μεγαλύτερο νησί του συμπλέγματος Hawar, αλλά θα παραιτούνταν από οποιοσδήποτε εδαφικές απαιτήσεις που είχε στη χερσόνησο του Κατάρ και επίσης το Κατάρ θα είχε το αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης σημαντικών θαλάσσιων περιοχών.⁶⁸ Το 2011 κατηγορήθηκε το Κατάρ και επίσημα για το κίνημα διαμαρτυρίας στο Μπαχρέιν, κίνημα που προκάλεσε μεγάλες αιματοχυσίες στη χώρα. Ενώ οι διαδηλωτές -τόσο οι Σουνίτες όσο και οι Σίιτες- αγωνίζονταν για ένα πιο δίκαιο και δημοκρατικό πολιτικό σύστημα στην χώρα τους, η κυβερνούσα μοναρχία είχε δώσει θρησκευτικό χαρακτήρα στην εξέγερση, κατηγορώντας το Κατάρ και το Ιράν για την εξέγερση.⁶⁹

Πολύ στενές είναι οι σχέσεις της χώρας με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το 2003 αποτέλεσε το Κατάρ την στρατηγική βάση των αμερικανικών αρχηγείων στον Πρώτο Πόλεμο του Κόλπου. Σήμερα, στεγάζει την CENTCOM (United States Armed Forces Unified Combatant Command), το Γενικό Στρατιωτικό Στρατηγείο των Η.Π.Α. στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και την αμερικανική βάση Al Udeid Air Base, η οποία έχει κομβικό ρόλο για όλες τις ανά καιρούς αμερικανικές αεροπορικές δραστηριότητες στον Κόλπο. Η χώρα επέτρεψε στις αμερικανικές δυνάμεις να χρησιμοποιήσουν την αεροπορική βάση για να στείλουν προμήθειες προς το Ιράκ και το Αφγανιστάν.⁷⁰ Επιπλέον ο Εμίρης προσπαθεί να διατηρεί πάντα καλές σχέσεις με την αμερικανική κυβέρνηση, διότι «οι ΗΠΑ αποτελούν εδαφική και αναπτυξιακή εγγύηση του Εμιράτου».⁷¹ Πέρα τούτων έχει το Εμιράτο πολύ καλές σχέσεις με το Ιράν και την Παλαιστίνη και «υποδέχεται στα εδάφη του οργανώσεις όπως τη Χαμάς (την οποία η Ουάσιγκτον θεωρεί τρομοκρατική οργάνωση) αλλά κι ένοπλα κινήματα όπως αυτό των Ταλιμπάν. Στο έδαφος του γίνονται διπλωματικές συνομιλίες ανάμεσα στις αντιμαχόμενες μεριές⁷² και η εξωτερική πολιτική του Εμίρη του Κατάρ βρίσκεται πολύ συχνά στο κέντρο της διπλωματίας της Μέσης Ανατολής.⁷³ Το Εμιράτο έχει υποστηρίξει κρίσιμα ψηφίσματα εναντίον του Καντάφι και της εισβολής

⁶⁸ <https://www.nytimes.com/2017/06/13>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁶⁹ <https://filistina.wordpress.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁷⁰ <http://news247.gr> τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁷¹ Smoltczyk/Zand, 2012: σελ. 115

⁷² Smoltczyk/Zand, 2012: σελ. 115

⁷³ Smoltczyk/Zand, 2012: σελ. 102-104

Νατοϊκών δυνάμεων στη Λιβύη, όπως επίσης και ενάντια των επαναστατών της Συρίας.⁷⁴

Το Κατάρ εξαρτάται από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και τη Σαουδική Αραβία για τις εισαγωγές του σε λευκή ζάχαρη, που εκτιμώνται σε 100.000 τόνους ετησίως, οι σχέσεις του όμως με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα είναι τεταμένες, λόγω της θεωρούμενης εγγύτητας μεταξύ της κυβέρνησης του Κατάρ και της Μουσουλμανικής Αδελφότητας. Αυτή είναι μια διακρατική οργάνωση ισλαμιστών που ιδρύθηκε στην Αίγυπτο το 1928 με συνθήματα όπως «Ο Αλλάχ είναι ο στόχος μας, Το Κοράνι είναι το Σύνταγμα, Ο Προφήτης είναι ο ηγέτης μας, Τζιχάντ είναι ο δρόμος μας, Θάνατος για χάρη του Αλλάχ είναι η επιθυμία μας».⁷⁵ Οι ιδέες της είχαν κερδίσει οπαδούς σε όλο τον αραβικό κόσμο και πολλές άλλες ισλαμικές ομάδες ακολούθησαν την αδελφότητα και εντάχθηκαν σε αυτήν λόγω του «μοντέλου του πολιτικού ακτιβισμού σε συνδυασμό με το ισλαμικό φιλανθρωπικό έργο».⁷⁶

Η Αδελφότητα, παρόλο που το 2012 έγινε το πρώτο δημοκρατικά εκλεγμένο πολιτικό κόμμα στην Αίγυπτο, θεωρείται τρομοκρατική οργάνωση από τις κυβερνήσεις του Μπαχρέιν, της Αιγύπτου, της Ρωσίας, της Συρίας, της Σαουδικής Αραβίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, αλλά όχι του Κατάρ. Ωστόσο, η Αδελφότητα επιμένει ότι είναι μια ειρηνική οργάνωση, επισημαίνοντας τις δημοκρατικές εκλογές στις οποίες συμμετείχε και την επίσημη αναφορά της, ότι καταδικάζει τη βία και τις βίαιες πράξεις.⁷⁷

3.2 Κοινωνία και πολιτισμός

Η κοινωνία του Κατάρ είναι ουσιαστικά μια χώρα Αράβων και συνεπώς τα βασικά στοιχεία που διέπουν την κουλτούρα της χώρας είναι αυτά του Αραβικού Πολιτισμού. Οι ντόπιοι Καταρινοί υπόκεινται σε ένα αυστηρά παραδοσιακό και κοινωνικά δομημένο οικογενειακό σύστημα. Η ομάδα σαν σύνολο έχει τον λόγο και όχι το μεμονωμένο άτομο. Η οικογένεια και η πίστη στη δική τους φατρία είναι ακόμα και σήμερα σημαντικές κοινωνικές αξίες και η απόρριψη αυτού του συστήματος έχει σαν αποτέλεσμα τον κοινωνικό αποκλεισμό και την απώλεια της εμπιστοσύνης. Βασικό στοιχείο της οικογένειας είναι τήρηση του

⁷⁴ <http://www.huffingtonpost.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁷⁵ www.middleeastmonitor.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁷⁶ Smolczyk/Zand, 2012: σελ. 105

⁷⁷ www.middleeastmonitor.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

μουσουλμανικού τρόπου ζωής, κάτι που σημαίνει έναν αυστηρό διαχωρισμό μεταξύ της κοινωνικής ζωής του άνδρα και αυτού της γυναίκας. Αυτό με λίγα λόγια σημαίνει, ότι στους άνδρες επιτρέπονται πολλά περισσότερα πράγματα απ'ότι στις γυναίκες, παρόλο που εδώ δεν έχουμε τόσο αυστηρούς νόμους και δόγματα, όπως πχ. στην Σαουδική Αραβία και η θέση της γυναίκας είναι σε πολύ καλύτερη θέση απ' ότι στην γειτονική χώρα.⁷⁸ Παραδοσιακά όμως και εδώ όλες οι οικιακές εργασίες, όπως η καθαριότητα του σπιτιού, το μαγείρεμα, το διάβασμα των παιδιών κτλ. είναι μόνο για τις γυναίκες κι οι άνδρες δεν έχουν καμία θέση στον οικιακό χώρο. Ωστόσο οι γυναίκες έχουν μεγάλη επιρροή και ισχυρή θέση στο Κατάρ και απολαμβάνουν τις ίδιες ευκαιρίες εκπαίδευσης και σταδιοδρομίας με τους άνδρες. Παρά την καλή τους όμως εκπαίδευση αυτές αφιερώνονται μετά το γάμο αποκλειστικά στην οικογενειακή ζωή, μια και δεν υπάρχει ιδιαίτερη μεγάλη ανάγκη για εργασία και όπως φαίνεται ούτε και επιθυμία για οικονομική ανεξαρτησία. Όλες οι μη οικιακές εργασίες αναθέτονται στους άνδρες ή στο οικογενειακό συμβούλιο. Αυτοί είναι επίσης υπεύθυνοι και πρέπει να φροντίζουν για το καλό της οικογένειας και της φυλής. Οι άνδρες έχουν προνόμια αλλά έχουν ευθύνες και υποχρεώσεις.⁷⁹

Στο Εμιράτο οι γυναίκες δεν είναι υποχρεωμένες να φορούν τη abaya (ολόσωμος μαύρος μανδύας που όμως δεν καλύπτει το πρόσωπο) και μπορούν να αποκτήσουν δίπλωμα οδήγησης. Παρόλα αυτά υπάρχουν όμως και εδώ «περίεργοι» για τα δικά μας δεδομένα νόμοι όπως και στις υπόλοιπες αυστηρά απολυταρχικές αραβικές χώρες που κυριαρχεί ακόμα η Σαρία. Λόγω της Σαρίας έχουμε και εδώ απαράδεκτες και απίστευτες κυρώσεις π.χ. απέναντι στην μοιχεία, την ομοφυλοφιλία και τις καταγγελίες βιασμού. Έτσι οι κυρώσεις για τις ομοφυλοφιλικές πράξεις - ανεξαρτήτως φύλου - κυμαίνονται από 90 βουρδουλιές μέχρι και πέντε χρόνια φυλάκιση και οι ομοφυλόφιλοι και οι λεσβίες από το εξωτερικό υπόκεινται στον ποινικό κώδικα.⁸⁰ Οι δε γυναίκες που καταγγέλλουν πράξεις βιασμού τιμωρούνται συνήθως οι ίδιες με φυλάκιση ή και λιθοβολισμό για «σύναψη σεξουαλικών σχέσεων εκτός γάμου».⁸¹ Κάποιος άνδρας έπρεπε να υποστεί μαστίγωμα 100 βουρδουλιών, επειδή διέπραξε μοιχεία με μία αλλοδαπή εργάτρια και 40 βουρδουλιές επιπλέον, επειδή είχε κάνει χρήση αλκοόλ. Η δε αλλοδαπή εργάτρια έπρεπε να πληρώσει περίπου 750 Ευρώ και απελαθεί από την χώρα.⁸²

⁷⁸ Flores, 2013: σελ. 26-28

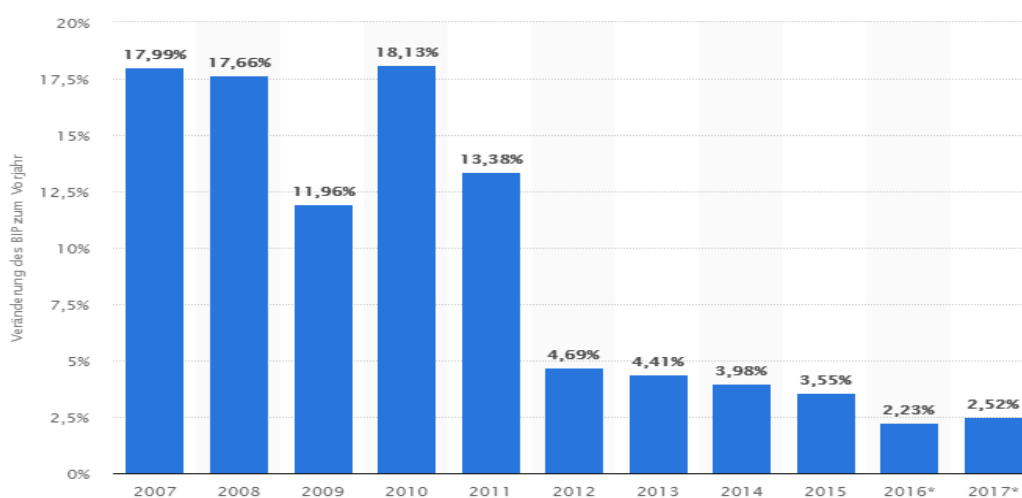
⁷⁹ Kabasci, 2001: σελ. 118-119

⁸⁰ www.blick.ch, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁸¹ www.deutschlandfunknova.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁸² www.deutschlandfunknova.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Ο ντόπιος πληθυσμός είναι συνήθως πολύ πλούσιος και με μεγάλο κύρος. Δουλεύει σε υψηλές και ιδιαίτερα καλοπληρωμένες θέσεις εργασίας στην πολιτική, την οικονομία και τη διοίκηση του κράτους. Για πολλούς ντόπιους δεν υπάρχει η απόλυτη οικονομική ανάγκη για εργασία, καθώς το κράτος τους στηρίζει με πολλά επιδόματα και κρατικές παροχές. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης στη συμπεριφορά και τον τρόπο εργασίας των ντόπιων που έχει σαν αποτέλεσμα να αργοπορούν στις διαδικασίες ανάπτυξης της κρατικής και μη μηχανής.⁸³

Εικ. 9: Εξέλιξη του ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης από το 2007 έως το 2017 / Πηγή: statista.com⁸⁴

Χαρακτηριστικό γνώρισμα του Κατάρ είναι ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του τα τελευταία δέκα χρόνια. Ακόμα και σήμερα με 2,5% ανήκει στις χώρες με τους υψηλότερους ρυθμούς παγκοσμίως.⁸⁵ Υπό την διακυβέρνηση των Εμίρηδων πατέρα και ιού Αλ-Θανί το κράτος άρχισε να περνάει από την βιομηχανική εποχή στην μετα-βιομηχανική. Έχοντας ως κινητήριο μοχλό τα μεγάλα έσοδα από τις εξαγωγές υδρογονανθράκων ανέπτυξε εκείνες τις δομές οι οποίες θα επέτρεπαν στο Κατάρ να μεταλλαχθεί από ένα κράτος στηριζόμενο μόνο στην βαριά βιομηχανία σε ένα σύγχρονο κράτος που θα βασίζεται στην τεχνολογική πρόοδο και στην παροχή υπηρεσιών.

⁸³ Kabasci, 2001: σελ. 115

⁸⁴ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁸⁵ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Η ανάπτυξη αυτή είναι κυρίως σε τομείς του δευτερογενή τομέα, του τουρισμού, της επέκτασης κι αναβάθμισης των υποδομών του κράτους και της προετοιμασίας του κράτους για την φιλοξενία του παγκοσμίου πρωταθλήματος ποδοσφαίρου το 2022. Έχοντας επίσης ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα το πολύ καλό μακροοικονομικό περιβάλλον που υπάρχει στην χώρα, το χρησιμοποίησε έτσι η ηγεσία, ώστε μπόρεσε και δημιούργησε ένα εξαιρετικό κλίμα ασφάλειας στους διάφορους κυρίως ευρωπαϊούς επενδυτές. Σε συνδυασμό δε με την μηδενική σχεδόν φορολογική πολιτική, την αύξηση του επιπέδου των παρεχομένων υπηρεσιών και την διευκόλυνση της δημιουργίας επιχειρήσεων έχει γίνει το κράτος πόλος έλξης επενδύσεων από όλο τον κόσμο.⁸⁶

Καθώς η ηγεσία του Κατάρ αντιλήφθηκε επίσης πολύ νωρίς, ότι σε όλα τα επίπεδα μιας οικονομίας και κοινωνίας η πρόοδος έρχεται μόνο με την παιδεία, την τεχνολογία και την καινοτομία, ο κρατικός τομέας έχει επενδύσει πολύ σε αυτούς τους τομείς ιδρύοντας παραρτήματα πανεπιστημίων παγκοσμίου κλάσης και δημιουργώντας ολόκληρα ερευνητικά κέντρα, όπου οι νέοι επιστήμονες μπορούν να αναπτύξουν ελεύθερα τις ιδέες τους⁸⁷

Στη ραγδαία ανάπτυξη της χώρας φυσικά σημαντικό ρόλο παίζουν οι πάμπολλοι εργάτες από την Ινδία, το Πακιστάν και το Ιράν. Υπολογίζεται ότι οι ξένοι εργάτες με βίζες προσωρινής παραμονής αποτελούν το 52% του πληθυσμού στη χώρα! Μάλιστα επειδή οι εργάτες είναι στη συντριπτική πλειοψηφία τους άντρες, το Κατάρ έχει τη μεγαλύτερη αναλογία αντρών προς γυναίκες στον κόσμο: 3 περίπου άντρες αντιστοιχούν σε μια γυναίκα.⁸⁸

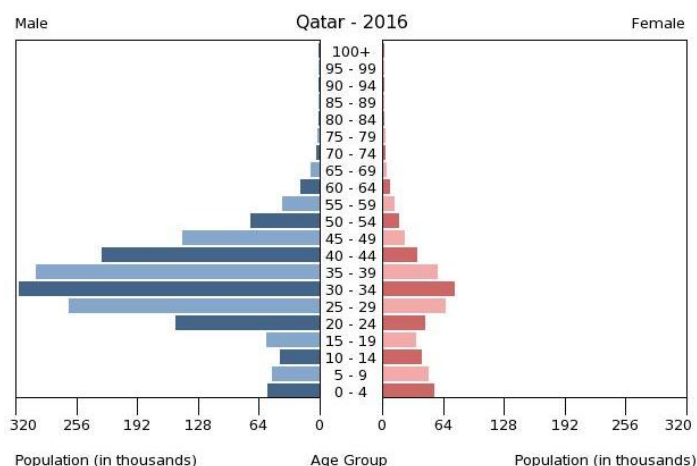
Στην Εικόνα 10 έχουμε μια πρώτη ανάλυση του πληθυσμού του Κατάρ και πιο συγκεκριμένα την κατανομή του συνόλου των ανθρώπων κατά ηλικία και φύλο. Στην πολύ ιδιότυπη αυτή πυραμίδα γίνεται εμφανές, ότι οι γυναίκες είναι πολύ λιγότερες από τους άνδρες σε όλες τις ηλικίες άνω των 14 ετών.⁸⁹

⁸⁶Wirtschaftsbericht Katar 2015, σελ. 1-3

⁸⁷Wirtschaftsbericht Katar 2015, σελ. 4

⁸⁸ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁸⁹ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Εικ. 10: Πληθυσμιακή πυραμίδα 2016 / Πηγή: www.laenderdaten.de⁹⁰

Η Εικόνα 11 μας κάνει γνωστό, ότι άνω του 85% του πληθυσμού ανήκει στην παραγωγική ομάδα, που αποτελείται κυρίως από το εργατικό δυναμικό της Χώρας.⁹¹

Χώρα	<u>0-14</u> <u>Ετών</u>	<u>15-64</u> <u>Ετών</u>	<u>15-24</u> <u>Ετών</u>	<u>25-54</u> <u>Ετών</u>	<u>55-64</u> <u>Ετών</u>	<u>65 und</u> <u>Ετών</u>
Κατάρ	12,5%	86,6%	13%	70,2%	3,4%	0,9%

Εικ. 11: Κατανομή πληθυσμού ανά ηλικία/Πηγή: www.laenderdaten.de⁹²

Η Παιδεία είναι δωρεάν και είναι υποχρεωτική για τα παιδιά από την ηλικία των 6 μέχρι 16 χρονών και ο αλφαριθμητισμός αγγίζει το 89%.⁹³ Το πιο σημαντικό εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας είναι το Πανεπιστήμιο του Κατάρ. Υπάρχουν βέβαια, παραρτήματα σημαντικών αμερικανικών πανεπιστημίων (Carnegie Mellon University, Georgetown University, Texas A&M University, κ.α.). Στα τέλη του 2004, ιδρύθηκε το Πάρκο Επιστήμης και Τεχνολογίας του Κατάρ (Qatar Science & Technology Park) με στόχο

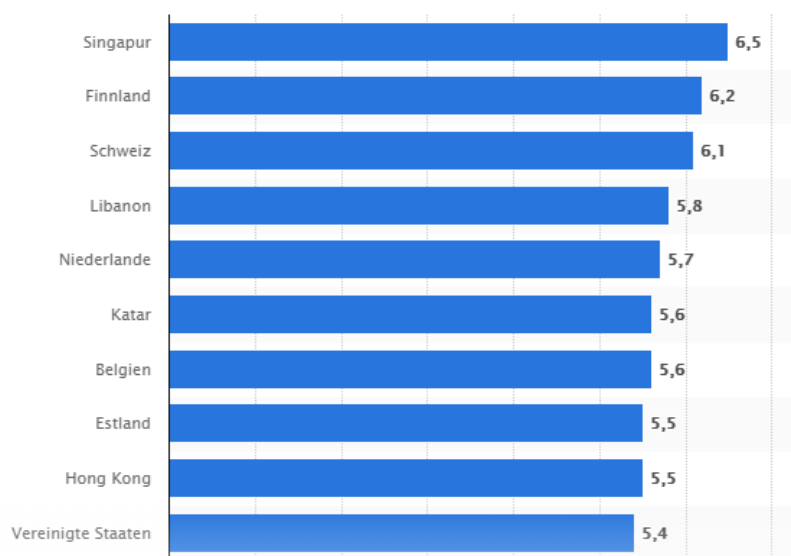
⁹⁰ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁹¹ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁹² <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁹³ <http://deacademic.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

την άμεση επαφή των πανεπιστημίων με τις βιομηχανίες. Επίσης, το Νοέμβριο του 2002 ο Εμίρης θεσμοθέτησε το Ανώτατο Συμβούλιο Παιδείας και Οικογένειας. Πρόεδρος του Συμβουλίου είναι η μητέρα του σημερινού Εμίρη η Σεΐχισσα Mozah Bint Nasser Al-Missned.⁹⁴ Η Mozah είναι η κινητήρια δύναμη πίσω από την ανάπτυξη στην εκπαίδευση και την επιστήμη στην χώρα της. Είναι επίσης πρόεδρος του Arab Democracy Foundation το οποίο και ίδρυσε η ίδια, επιχειρώντας να εγκαθιδρύσει την ελευθερία του τύπου και τις βασικές αρχές της κοινωνιολογίας στις χώρες της Μέσης Ανατολής. Η ίδια ίδρυσε και ένα πανεπιστήμιο στα προάστια της πρωτεύουσας, όπου οι σπουδαστές μπορούν να διδάσκονται από κορυφαίους Αμερικανούς καθηγητές. Η εξοχότητα της είναι η κυριότερη υποστηρικτής του Κατάρ στην Διεθνή σκηνή, ακόμα και το παγκόσμιο πρωτάθλημα της FIFA World Cup που θα γίνει το 2022 στο Κατάρ οφείλεται κυρίως σε αυτήν. Ασχολείται επίσης ενεργά και με τα προβλήματα που επηρεάζουν τα παιδιά, ιδιαίτερα σε θέματα βασικής εκπαίδευσης στο Κατάρ, και με δική της πρωτοβουλία έδωσε ζωή στο Education City foundation που στοχεύει στην επέκταση της παιδικής μόρφωσης και στηρίζει το παιδικό κανάλι στο Al Jazeera για παιδιά από 7 έως 12 ετών.⁹⁵

Εικ. 12: Ποιότητα Παιδείας στις φυσικές επιστήμες/ Πηγή: statista.com⁹⁶

Στην απεικόνιση 12 βλέπουμε τις 10 πρώτες χώρες με τη βέλτιστη ποιότητα στις φυσικές και μαθηματικές επιστήμες σύμφωνα με τον δείκτη της Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας 2017/2018. Στην κλίμακα το 1

⁹⁴ Smoltczyk/Zand, 2012: σελ. 118

⁹⁵ www.tilestwra.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁹⁶ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

σημαίνει «εξαιρετικά κακή ποιότητα», ενώ το 7 «άριστη ποιότητα». Το Κατάρ βρίσκεται στην έκτη θέση, κάτι που μας δείχνει, ότι το επίπεδο εκπαίδευσης είναι ήδη πολύ υψηλό.⁹⁷

Στον τομέα της υγείας, το Κατάρ έχει δώσει μεγάλη προτεραιότητα, χορηγώντας σε όλους τους υπηκόους δωρεάν υγειονομική περίθαλψη.⁹⁸ Μάλιστα ο δείκτης βρεφικής θνησιμότητας βρίσκεται σε σχετικά χαμηλό ποσοστό παγκοσμίως με 6,6 βρέφη το έτος 2013.⁹⁹ Ο προσδόκιμος χρόνος ζωής πλησιάζει τα 73,9 χρόνια.¹⁰⁰

Η κατάληξη των διαδικτυακών τόπων της χώρας είναι το .qa και υπάρχει μεγάλη διείσδυση του Ιντερνέτ στον πληθυσμό, περίπου 86,5 % του πληθυσμού ήταν χρήστες το 2014.¹⁰¹

3.3 Κατάρ 2030

Το 2008 ο πατέρας του σημερινού Εμίρη του Κατάρ Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ-Θανί ανακοίνωσε το Εθνικό όραμα για το Κατάρ του 2030, το οποίο έχει σαν στόχο να κάνει το Κατάρ ένα κράτος στο οποίο θα ζει μια προηγμένη κοινωνία ικανή να τροφοδοτήσει την ανάπτυξη και την παροχή υψηλού επιπέδου διαβίωσης για όλους τους ανθρώπους της. Το εθνικό όραμα του Κατάρ ορίζει τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα για την χώρα και παρέχει ένα πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να αναπτυχτούν εθνικές και ιδιωτικές στρατηγικές και σχέδια δράσης. Αυτό το πλαίσιο στηρίζεται σε τέσσερις βασικούς πυλώνες:

1. Οικονομική Ανάπτυξη: Ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής και διαφοροποιημένης οικονομίας ικανής να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της εποχής μας και έχει σαν στόχο την εξασφάλιση υψηλού βιοωτικού επιπέδου για όλους τους κατοίκους της χώρας, τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον.
2. Κοινωνική Ανάπτυξη: Ανάπτυξη μιας δίκαιης και αλληλέγγυας κοινωνίας που θα βασίζεται σε υψηλά ηθικά πρότυπα, και μπορεί να παίζει σημαντικό ρόλο στις παγκόσμιες συνεργασίες για την ανάπτυξη.

⁹⁷ <https://de.statista.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁹⁸ <https://docplayer.org>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

⁹⁹ www.laenderdaten.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁰⁰ <http://deacademic.com>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁰¹ <https://data.worldbank.org>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

3. Ανθρώπινη Ανάπτυξη: Ανάπτυξη όλων των κατοίκων της χώρας με διάφορες μορφές οικονομικής κυρίως ανάπτυξης για να μπορέσουν να διατηρήσουν μια ευημερούσα κοινωνία.
4. Περιβαλλοντική Ανάπτυξη: Διαχείριση του περιβάλλοντος έτσι ώστε να υπάρχει αρμονία μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος.¹⁰²

Σύμφωνα με το εθνικό όραμα έχουν γίνει ήδη πολλά έργα, αλλά και την επόμενη δεκαετία εκτιμάται ότι θα ξοδευτούν περισσότερα από 200 δις δολάρια σε τεράστιες για την χώρα επενδύσεις. Οι μεγαλύτερες επενδύσεις πραγματοποιούνται στους τομείς των κατασκευών και των μεταφορών, με 43 δις δολάρια. Το μεγαλύτερο όγκο αυτών των έργων στον τομέα των κατασκευών έχουν τα κτίρια μικτής χρήσης με 18,6 δις \$, ακολουθούμενα από ξενοδοχεία και θέρετρα με 5,7 δις \$, κυβερνητικά κτήρια με 4,9 δις \$, αθλητικές εγκαταστάσεις με 4,4 δις \$, καθώς και σπίτια και βίλες με 2,2 δις \$.¹⁰³

Στην εικόνα 13 βλέπουμε, ότι πολλά από τα έργα που είχαν προγραμματιστεί το 2009 έχουν τελειώσει ήδη τηρώντας τα κρατικά χρονοδιαγράμματα, πολλά θα τελειώσουν φέτος και τα τελευταία το 2028. Σύμφωνα με το αναπτυξιακό του αυτό πρόγραμμα προσπάθησε το Κατάρ να δημιουργήσει ένα νέο, τελείως διαφορετικό και καινοτόμο σχέδιο, το οποίο ναι μεν είναι μακροχρόνιο, στοιχίζει πάρα πολλά, αλλά δεν αντιγράφει ούτε στις διαδικασίες, ούτε και στους στόχους του τις γείτονες του χώρες, αλλά είναι πρωτότυπο και τονίζει την διαφορετικότητα του Κατάρ από τις υπόλοιπες Χώρες του Κόλπου.¹⁰⁴

¹⁰² Qatar's second human Development report, 2009: σελ 3

¹⁰³ www.gtai.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁰⁴ www.gtai.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Μεγάλα αναπτυξιακά έργα , σε εκατ. Δολ. και το έτος αποπεράτωσης τους.

Großprojekte in der Planung oder Durchführung					
Projekt	Budget (Mio. \$)	Status (*)	Vergabe	Fertigstellung geplant	
Lusail Development	45.000	D	2008	2019	
Qatar Integrated Rail Project	40.000	D	2011	2026	
Expressway Programme	20.000	D	2007	2018	
Hamad International Airport	15.500	D	2002	2020	
Local Roads & Drainage Programme	14.600	D	2012	2019	
Bul Hanine Field Redevelopment Project	11.000	ST	2016	2028	
Barzan Gas Development	10.300	D	2011	2023	
Barwa al-Khor Development	10.000	D	2013	2025	
Barwa City	8.250	DE	2008	2015	
Education City	7.500	D	2008	2016	
New Port Project	7.400	D	2011	2020	
Pearl Qatar	7.000	D	2006	2017	
Msheireb Downtown Doha	5.500	D	2010	2016	
Sharq Crossing	5.000	HA PQ	2016 **)	2020 **)	
WM-Fußballstadien	4.000	D	2014	2020	
Qatar Economic Zone	3.200	D	2014	2018	
Internal Security Forces Camp	3.000	D	2013	2025	
Water Security Mega Reservoirs	3.000	D	2014	2017	
Facility D, Independent Water and Power Project	3.000	D	2014	2018	
Idd e Shargi North Dome expansion phase 5	3.000	HA G	2015	2018	

Εικ. 13: Τα 20 βασικά έργα του οράματος του Κατάρ έως το 2030

Πηγή:gtai.de ¹⁰⁵

Οι αλλαγές στο Κατάρ που συμβαίνουν τα τελευταία χρόνια ρίχνουν φως στην στρατηγική που έχει χρησιμοποιηθεί για να γίνει το Κατάρ σημαντικό και σε τοπικό και σε διεθνές επίπεδο. Χρησιμοποιώντας μια διαφοροποιημένη οικονομία διευκολύνει τον ιδιωτικό τομέα στο να παίζει έναν σημαντικό ρόλο και να πετύχει βιώσιμη ανάπτυξη.Κύριος εκφραστής της ανάπτυξης του Κατάρ στο εσωτερικό του κράτους αποτελεί όπως ήδη προαναφέραμε το ίδρυμα Qatar Foundation το οποίο έχει σαν στόχο την υποστήριξη προγραμμάτων στους τρεις βασικούς τομείς της εκπαίδευσης, της επιστήμης και της έρευνας προωθώντας έμμεσα την ανάπτυξη της κοινωνίας.

Δεδομένων όλων των προηγούμενων πιστεύω, ότι αυτή η ανάπτυξη της κοινωνίας και ο σεβασμός και εκτίμηση των μεγάλων δυνάμεων της εποχής μας απέναντι σε αυτήν την μικρή χώρα, είναι οι λόγοι της

¹⁰⁵ www.gtai.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

τεχνητής για μένα κρίσης, την οποία θα προσπαθήσω να αναλύσω στο επόμενο κεφάλαιο της εργασίας μου.

3.4 Οι «αλλοδαποί» και οι «ξένοι»

Όπως ήδη προαναφέρθη μόνο το 1/5 του πληθυσμού της χώρας είναι ντόπιοι και τα υπόλοιπα 4/5 είναι αλλοδαποί. Αυτό όμως που εκπλήσσει περισσότερο είναι όπως ήδη προαναφέρθει η αναλογία ανδρών-γυναικών: μία γυναίκα αναλογεί σε τρεις περίπου άνδρες κάτι που οφείλεται κυρίως στο γεγονός, ότι η πληοψηφία των εργαζομένων είναι άνδρες, οι οποίοι έχουν έρθει στη χώρα χωρίς τις οικογένειές τους.¹⁰⁶ Αυτό ισχύει κατά 80% για τους εργάτες στις οικοδομές, στους οποίους παρέχεται ομαδική δωρεάν φιλοξενία σε ειδικά διαμορφωμένους ξενώνες. Η χώρα θυμίζει ακόμα και σήμερα ένα απέραντο εργοτάξιο, μία κυψέλη από φτηνό εργατικό προσωπικό, που προέρχεται κυρίως από τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας και έχει σαν στόχο του να εργαστεί για μερικά χρόνια, να κερδίσει κάτω από οποιαδήποτε εργασιακές συνθήκες όσο περισσότερα χρήματα μπορεί και μετά να επιστρέψει στην πατρίδα και στην οικογένειά του. Αυτούς τους εργάτες ονομάζουν στο Κατάρ «ξένους», ενώ τους υπόλοιπους, αυτούς κυρίως από τον δυτικό κόσμο, οι οποίοι έχουν έρθει με τις οικογένειές τους ονομάζουν «αλλοδαπούς». Πολλοί από αυτούς τους «αλλοδαπούς» έχουν ήδη επενδύσει στη χώρα, κατέχουν στην πλειοψηφία τους υψηλά πόστα και συμβάλουν δυναμικά στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.¹⁰⁷

Αντίστοιχη είναι και η διαφορετική καθημερινή ζωή των δύο αυτών ομάδων στην χώρα. Οι «αλλοδαπές οικογένειες» ζουν σε ένα «είδος χλιδή», κυρίως όταν και τα δύο μέλη της οικογένειας εργάζονται σε μεγάλες εταιρείες. Αυτοί μένουν σε διαμερίσματα πολυτελείας, κυρίως στην Ντόχα, τα παιδιά τους επισκέπτονται ευρωπαϊκού τύπου ιδιωτικά σχολεία και στο σπίτι εργάζεται συνήθως μία υπηρέτρια που ανήκει στην κατηγορία των «ξένων». Οι παραδοσιακοί οικογενειακοί όροι τηρούνται και στους «αλλοδαπούς» με αναφορά πρώτα στο όνομα του συζύγου (Mister), μετά στο όνομα του πρωτότοκου γιου (Master) και τελευταία στο όνομα της μητέρας και κυρίας του σπιτιού (Mrs).¹⁰⁸

Ο ενδυματολογικός κώδικας στο Κατάρ είναι σαφής και για τους άνδρες και για τις γυναίκες. Οι άνδρες πρέπει την ώρα της εργασίας τους να

¹⁰⁶ Flores,2013: σελ. 17-26

¹⁰⁷ Marwan, 2014, σελ.:4-9

¹⁰⁸ www.deutschlandfunkkultur.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

ακολουθούν τον ενδυματολογικό κώδικα της εταιρείας που εργάζονται, στον ελεύθερο τους δε χρόνο μπορούν να φορέσουν οτιδήποτε αρκεί να μην προσβάλει την θρησκεία και τον πολιτισμό της χώρας. «Όταν είσαι σε μια χώρα, πρέπει να φέρεις όπως και οι ντόπιοι δηλ. να σέβεται τα ήθη και τις πεποιθήσεις της χώρας. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι το άρθρο 57 του Συντάγματος της χώρας ορίζει, ότι η τήρηση της δημόσιας τάξης και ηθικής, με σεβασμό στις εθνικές παραδόσεις και τα έθιμα αποτελεί καθήκον όλων όσων κατοικούν στο κράτος του Κατάρ ή εισέρχονται σε αυτό»¹⁰⁹ τονίζει η πρεσβεία της Γερμανίας όταν δίνει πληροφορίες για την ενδυμασία στο Κατάρ. «Ο αριθμός των ξένων που εμφανίζονται σε δημόσιους χώρους χωρίς αξιοπρεπή ένδυση αυξάνεται, κυρίως στα εμπορικά κέντρα και σε περιοχές με αξιοθέατα της χώρας. Τέτοιες συμπεριφορές συγκρούονται με τις παραδόσεις του λαού και οι Καταρινοί δεν θέλουν τα παιδιά τους να εκτίθενται σε αυτό και να μάθουν αυτόν τον τρόπο ένδυσης» συμπληρώνει ο υπεύθυνος τύπου της Γερμανικής Πρεσβείας στην Ντόχα σε συνέντευξη του στο Γερμανικό Κρατικό Ραδιόφωνο.¹¹⁰

Εικ. 14: Αγορά της Ντόχας, Πηγή: www.alamy.com¹¹¹

¹⁰⁹ www.doha.diplo.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹¹⁰ www.deutschlandfunkkultur.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹¹¹ www.alamy.com/stock-photo-qatar, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Για τις γυναίκες ο ενδυματολογικός κώδικας είναι πιο σαφής. Όπως ήδη προαναφέρθη οι ντόπιες φοράνε απαραίτητως πάνω από τα καθημερινά τους ρούχα την αμπάγια και στο κεφάλι την μαύρη μαντήλα, την νικάμπ που αφήνει ακάλυπτο συνήθως όλο το πρόσωπο, αλλά κυρίως τα μάτια τα οποία συνηθίζεται να είναι πάντοτε βαμμένα με μαύρο παχύ μολύβι, δίνοντας μία εξωτική αίσθηση στο βλέμμα. Μερικές δε ντόπιες καλύπτουν με μαύρα γάντια και τα χέρια. Από την άλλη οι «αλλοδαπές» μπορούν να ντύνονται όπως επιθυμούν με την προϋπόθεση ότι οι ώμοι και τα γόνατα θα είναι καλυμμένα, σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπονται ράντες, ντεκολτέ, σορτς και μίνι φούστες.¹¹² Εάν θέλει μια γυναίκα να κάνει μπάνιο με μπικίνι, αυτό επιτρέπεται μόνο στην ιδιωτική τους πισίνα ή την πισίνα του ξενοδοχείου τους. Στη θάλασσα οφείλει αυτή να εμφανιστεί με το γνωστό Μπουρκίνι.¹¹³

Εικ. 15: Τουρίστριες σε παραλία του Κατάρ. Πηγή: www.alamy.com¹¹⁴

Προετοιμαζόμενοι για την καλύτερη οργάνωση του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου (ΠΠΠ) και φοβούμενοι για τις ενδυματολογικές επιπτώσεις που θα έχει αυτό στους Καταρινούς, το Ισλαμικό Πολιτιστικό Κέντρο του Κατάρ αποφάσισε να ξεκινήσει μια εκστρατεία με την διανομή φυλλαδίων σε τουρίστες που περιέχουν συμβουλές και οδηγίες για το ντύσιμο των επισκεπτών στην χώρα τους.¹¹⁵

Σύμφωνα με τα φυλλάδια απαγορεύεται στις γυναίκες να φοράνε κολλάν, αφού «αυτά δεν είναι παντελόνια», δεν επιτρέπονται τα κοντά

¹¹² www.doha.diplo.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹¹³ www.deutschlandfunkkultur.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹¹⁴ www.alamy.com/stock-photo-qatar, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹¹⁵ www.dailymail.co.uk, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

φορέματα που δεν έχουν μανίκια, ενώ για τους άντρες απαγορεύονται τα σορτς και τα αμάνικα μπλουζάκια.

Στα διαφημιστικά φυλλάδια γίνεται αναφορά και στις ποινές που ακολουθούν για όποιον παραβαίνει τον σχετικό νόμο σύμφωνα με τον ποινικό κώδικα της χώρας και οι οποίες προβλέπουν φυλάκιση, όχι μικρότερη των έξι μηνών, που συνοδεύεται και από χρηματικά πρόστιμα!

Εικ. 16: Ενημερωτικό φυλλάδιο ένδυσης κατά την διάρκεια του ΠΠΠ

Πηγή: www.dailymail.co.uk ¹¹⁶

Το Ισλαμικό Πολιτιστικό Κέντρο της χώρας χρησιμοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να κάνει την εκστρατεία του ευρέως γνωστή, ενώ μοιράζει ήδη τα φυλλάδια του στις πρεσβείες όλου του κόσμου προκειμένου να την προωθήσει.¹¹⁷

3.5. Η καθημερινότητα

Διαχωρισμός υπάρχει όμως και στην καθημερινότητα όσον αφορά στην σχέση των δύο φύλλων σε όλους τους τομείς του δημοσίου τομέα και κυρίως στον ιατρικό τομέα. Στα δημόσια νοσοκομεία τηρείται αυστηρά ο διαχωρισμός των φύλων, με χωριστές αίθουσες αναμονής και

¹¹⁶ www.dailymail.co.uk, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹¹⁷ www.dailymail.co.uk, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

εξυπηρέτησης για άντρες-γυναίκες, κάτι που ισχύει για όλους τους πολίτες ανεξαρτήτως προέλευσης, θρησκευματος ή οικονομικής κατάστασης. Εδώ πρέπει να αναφερθεί, ότι το κρατικό σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης είναι για όλους ίδιο, τηρεί υψηλές προδιαγραφές και είναι δωρεάν, με ένα συμβολικό αντίτιμο για τα φάρμακα. Εάν κάποιος αρρωστήσει πρέπει να μεταφερθεί από άτομο του ίδιου φύλου στο Νοσοκομείο ή στο κέντρο πρώτων Βοηθειών, διότι εκεί οι άνδρες εξετάζονται μόνο από άνδρες και οι γυναίκες μόνο από γυναίκες. Στην Ντόχα λειτουργούν επίσης πολλές ιδιωτικές κλινικές στις οποίες δεν ισχύουν αυτά τα μέτρα, είναι όμως πανάκριβες και συνήθως λειτουργούν για τους ιδιωτικά ασφαλισμένους ή τους πλούσιους κατοίκους του Κατάρ, που όντως είναι πάρα πολύ στον αριθμό.¹¹⁸

Staatliche Krankenhäuser im Bau oder in der Planung

Name *)	Projektstand	Geplante Eröffnung	Standort
HMC Communicable Disease Hospital	Durchführung	2015	Doha
HMC Qatar Rehabilitation Institute	Durchführung	2016	Doha
HMC Ambulatory Care Center	Durchführung	2016	Doha
HMC Women's Wellness & Research Center	Durchführung	2016	Doha
SCH New Industrial Area	Durchführung	2016	Doha
SCH Messaiid	Durchführung	2016	Al Wakra
SCH Ras Laffan	Durchführung	2016	Al Khor
HMC New Cancer Hospital	Design	2019	Doha
SCH Mass Casualty Trauma Hospital	Planung	2021	Al Daayen
HMC New Tertiary Hospital	Planung	2022	Doha

*) HMC = Hamad Medical Corporation, SCH = Supreme Council of Health

Quelle: Supreme Council of Health

Εικ. 17: Κρατικά Ιδρύματα Υγείας σε λειτουργία ή σε μελλοντική λειτουργία. Πηγή: Ανώτατο Συμβούλιο Υγείας του Κατάρ, 2014¹¹⁹

Στην απεικόνιση 17 βλέπουμε, ότι πέρα του πολύ καλού συστήματος υγείας που υπάρχει ήδη στο Κατάρ, το κράτος σκοπεύει έως το 2022 να αυξήσει τα ιδρύματα παροχής υπηρεσιών και τις κρατικές κλινικές σε όλους τους τομείς υγείας.¹²⁰

Εκτός αυτών ένας άντρας αλλοδαπός ή μη δεν επιτρέπεται να χαιρετήσει δια χειραψίας μία ντόπια, ούτε να της απευθύνει το λόγο. Οι γάμοι από

¹¹⁸ <http://docplayer.org>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹¹⁹ <http://docplayer.org>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹²⁰ <http://docplayer.org>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

συνοικέσιο και οι πολυπληθείς οικογένειες είναι ο κανόνας για τους ντόπιους. Ένας Καταρινός μπορεί να παντρευτεί μέχρι και 4 γυναίκες, με την προϋπόθεση ότι θα παρέχει σε όλες τα ίδια αγαθά. Το ίδιο μπορεί να κάνει και ο κάθε αλλοδαπός πολίτης που θα ασπασθεί το Ισλάμ και έχει την οικονομική δυνατότητα να προσφέρει τα ίσα αγαθά και στις 4 συζύγους του.

Η συμβίωση με άτομα του αντίθετου φύλου απαγορεύεται, αν δεν υφίσταται συγγένεια εξ αγχιστείας ή εξ αίματος και αυτό ισχύει και για τους αλλοδαπούς εργαζομένους, ή οποιονδήποτε ζητήσει να νοικιάσει ένα διαμέρισμα πέραν των ξενοδοχείων. Το Κατάρ είναι προσανατολισμένο στην μεγάλη οικογένεια, ο Εμίρης που είναι και το παράδειγμα προς μίμηση ισχύει σαν φιλικός προς την οικογένεια, κάτι που δεν αφήνει πολλές δυνατότητες ελευθερίας και εργένικης δράσης και διασκέδασης. Η κατανάλωση αλκοόλ σε δημόσιους χώρους απαγορεύεται αυστηρά και επιτρέπεται μόνο κατ' οίκον στους «αλλοδαπούς» και στα μεγάλα ξενοδοχεία.¹²¹

Οι υψηλές θερμοκρασίες μεταξύ 45 και 50 °C σε συνδυασμό με την υγρασία από τη θάλασσα, δημιουργούν μία τόσο αποπνικτική ατμόσφαιρα που ειδικά το καλοκαίρι δεν μπορεί κάποιος ούτε να περπατήσει στο εξωτερικό περιβάλλον για παραπάνω από δύο λεπτά χωρίς να νιώσει έντονη δυσφορία, αλλά ούτε και να εργαστεί σε χώρους χωρίς κλιματισμό. Δεν είναι όμως μόνο ο καιρός που επηρεάζει την καθημερινότητα των Καταριανών και των ξένων στην χώρα. Παρόλο που η χώρα παρουσιάζει ακόμα και σήμερα μια συνεχή ανοδική αναπτυξιακή πορεία (σε πλήρη αντίθεση με το γενικό κλίμα ύφεσης παγκοσμίως), το στυλ και η καθημερινότητα των Καταριανών και αλλοδαπών εργατών καθορίζεται από την τοπική Νοοτροπία, την ονομαζόμενη IBM* mentality των ντόπιων, (γνωστή και σε μας τους Νοτιοευρωπαίους) η οποία συνεχίζει να επικρατεί παρά τις δυτικότερες επιρροές των τελευταίων ετών. Αυτή η IBM mentality καθορίζει και την διεκπεραίωση σχεδόν όλων των εργασιών στο Κατάρ και είναι η αιτία που πολλά πράγματα γίνονται με μεγάλη καθυστέρηση ή αναβάλλονται από μόνα τους.¹²²

Η εργάσιμη εβδομάδα διαρκεί από την Κυριακή έως και την Πέμπτη, καθώς η Παρασκευή είναι η θρησκευτική αργία των Μουσουλμάνων και το Σάββατο οι δημόσιες υπηρεσίες είναι κλειστές. Τα πολυκαταστήματα παραμένουν ανοιχτά όλες τις ημέρες μέχρι και αργά το βράδυ, εκτός το πρωί της Παρασκευής, όπου είναι και η ώρα της προσευχής. Αυτήν την ώρα, αλλά και τις υπόλοιπες ώρες της προσευχής ακούγεται από τα

¹²¹ Flores, 2013: σελ. 17-26

¹²² www.umdiewelt.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

μεγάφωνα των τζαμιών ακόμη και στα πολυκαταστήματα και σούπερ μάρκετ η φωνή του μουεζίνη να καλεί τους πιστούς για προσευχή. Η απογευματινή προσευχή (μετά τις 18.00) είναι η πιο σημαντική προσευχή της ημέρας και τα τζαμιά που βρίσκονται σχεδόν σε κάθε γωνία της Ντόχα καλούν αποκλειστικά τους άντρες να συμμετέχουν σε αυτήν.¹²³

Εικ. 18: Η Ντόχα. Πηγή:wikipedia¹²⁴

Η Ντόχα είναι η πρωτεύουσα του Κατάρ και έχει πληθυσμό περίπου 400.051 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2010. Η Ντόχα είναι η έδρα της κυβέρνησης του Κατάρ και του Εμίρη του και ιδρύθηκε με την ονομασία Αλ-Μπίντα το 1825. Βρίσκεται στην ανατολική ακτή της χερσονήσου του Κατάρ και του Περσικού Κόλπου. Το όνομα "Ντόχα" προέρχονται από την αραβική λέξη "ad-dawha" που σημαίνει "το μεγάλο δέντρο".¹²⁵ Αυτό το δέντρο βρισκόταν στον αρχικό χώρο μέσα σε ένα μικρό ψαροχώρι, όπου αυτό εξελίχθηκε και έγινε η σημερινή πόλη της Ντόχα.

Η πόλη έγινε πρωτεύουσα του βρετανικού προτεκτοράτου του Κατάρ το 1916, και όταν το έθνος απέκτησε την ανεξαρτησία του το 1971, η Ντόχα παρέμεινε πρωτεύουσα του Κατάρ.¹²⁶

¹²³ Flores, 2013: σελ. 17-26

¹²⁴ <https://el.wikipedia.org/wiki> τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹²⁵ <https://el.wikipedia.org/wiki> τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

¹²⁶ <https://el.wikipedia.org/wiki> τελευτ. πρόσβαση 27.12.2017

3.6 Οι Έλληνες του Κατάρ

Η Ελλάδα διατηρεί πολύ φιλικές σχέσεις με το Κατάρ, οι οποίες ξεκίνησαν επίσημα το 1973. Η χώρα μας διατηρεί Πρεσβεία στη Ντόχα από το 2007, ενώ από το 2008 λειτουργεί η Πρεσβεία του Κατάρ στην Αθήνα. Υπάρχουν πολύ καλές διμερείς σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών κι επίσης αμοιβαία βούληση για περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων τους σε όλους σχεδόν του τομείς. Έχουν, επίσης, υπογραφεί διμερείς συμφωνίες επί στρατιωτικών θεμάτων καθώς και κείμενα τεχνικών διευθετήσεων περιορισμένης διάρκειας σχετικά με την υλοποίηση της συμμετοχής Καταρινών Ευελπίδων σε ασκήσεις της χώρας μας.¹²⁷

Εικ. 19: Το ελληνικό σχολείο του Κατάρ. Πηγή: www.espressonews.gr¹²⁸

Στη Ντόχα υπάρχει έντονο το ελληνικό στοιχείο. Πέρα από τους σχεδόν 4.000 Έλληνες που δουλεύουν στην πρωτεύουσα του Κατάρ κυρίως σε κατασκευαστικές και τεχνικές εταιρίες, λειτουργεί ένα ελληνικό σχολείο που ιδρύθηκε το 2010 για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των οικονομικών μεταναστών, υπάρχει επίσης ελληνόφωνο φαρμακείο. Από τις οκτώ υπάρχουσες εκκλησίες, η μια είναι ορθόδοξη και αφιερωμένη στον Άγιο Ισαάκ και τον Άγιο Γεώργιο και οι υπόλοιπες επτά είναι άλλων χριστιανικών δογμάτων.¹²⁹

¹²⁷ www.mfa.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹²⁸ www.espressonews.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹²⁹ www.mfa.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Ο αρχιεπίσκοπος Κατάρων κ. Μακάριος Μαυρογιαννάκης είναι γεννημένος στην Κρήτη και ανήκει επίσημα στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων. Από το 2001 εξυπηρετεί τους ορθοδόξους χριστιανούς του Κατάρ και από το 2004 ζει πλέον μόνιμα εκεί και λειτουργεί στη μοναδική ορθόδοξη εκκλησία. Σύμφωνα με τον Αρχιεπίσκοπο η ελληνική κοινότητα ξεκίνησε το 2005, που ήρθαν οι πρώτοι 250 Έλληνες για να οργανώσουν τους Πανασιατικούς Αγώνες λόγω της πείρας τους από τους Ολυμπιακούς της Αθήνας.¹³⁰

Από το 2010 υπάρχει μια μεγάλη μετανάστευση Ελλήνων όπου εργάζονται κυρίως στις κατασκευαστικές εταιρείες. «Οι Έλληνες που έρχονται είναι πολύ εσωστρεφείς. Δυστυχώς, δεν υπάρχει ένας κεντρικός φορέας που να μας ενώνει, αφού δεν καταφέραμε να κάνουμε ελληνική κοινότητα επίσημα»¹³¹ τονίζει σε συνέντευξή του ο αρχιεπίσκοπος στην εφημερίδα Καθημερινή. Εξηγεί όμως, ότι υπάρχουν τρεις πόλοι, η εκκλησία, η πρεσβεία και το σχολείο που ενώνουν τους Έλληνες του Κατάρ, προσφέροντας βοήθεια στους νέους μετανάστες και σε όποιον γενικά χρειαστεί την βοήθεια τους.

Όταν έγινε γνωστή η είδηση για το εμπάργκο, πολλοί Έλληνες απευθύνθηκαν και στην Εκκλησία. Ο αρχιεπίσκοπος μας δίνει μια πρώτη εικόνα του κλίματος λέγοντας, ότι «υπήρχε αναστάτωση, αλλά δεν πανικοβλήθηκαν, όπως γράφτηκε. Είναι λογικό να υπάρχει ανησυχία όταν ακούν ότι υπάρχει αποκλεισμός και περιορισμός στις αερογραμμές. Όποιος θέλει όμως να ταξιδέψει για Ελλάδα μπορεί με τρεις πτήσεις κάθε μέρα. Και δεν υπήρξαν καθόλου ελλείψεις».¹³²

Τεράστια σημασία για την μετανάστευση πολλών Ελλήνων κυρίως πολιτικών μηχανικών και συναφή επαγγελματιών παίζει η σημαντική παρουσία ελληνικών τεχνικών εταιρειών στο Κατάρ. Εταιρείες όπως ο ΑΚΤΩΡ, η ΤΕΡΝΑ, η J-P ΑΒΑΞ, η DS STEEL και η ΑΡΧΙΠΟΔΟΝ, δραστηριοποιούνται εκεί σε έργα υποδομών. Ενδεικτική επιτυχία είναι η ανάληψη κατασκευής του έργου «Gold Line Underground» του μετρό της

¹³⁰ www.kathimerini.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹³¹ www.kathimerini.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹³² www.kathimerini.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Εικ. 20: Η κατασκευή του Μετρό της Ντόχας. Πηγή: www.economy365.gr¹³³

Ντόχα, αξίας 4,4 δις δολάρια, όπως επίσης και η κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει το Εμιράτο με το Ομάν, το Μπαχρέιν, τη Σαουδική Αραβία και το Κουβέιτ και η αξία του υπερβαίνει τα 20 δις δολάρια. Επίσης, τα τελευταία χρόνια έχουν κατασκευαστεί από ελληνικές εταιρείες διάφορα κτίρια του αερολιμένος Ντόχας ("Hammad International Airport"), μεταξύ των οποίων και το μεγαλύτερο υπόστεγο αεροσκαφών στον κόσμο, όπως επίσης πολλά κλειστά και ανοιχτά στάδια.¹³⁴

Η αισιοδοξία των Ελλήνων τους έχει κάνει να οργανωθούν και να δικτυωθούν για να μπορούν να επικοινωνούν καλύτερα μεταξύ τους. Περιμένοντας πχ. να παραλάβουν τα παιδιά τους από το μάθημα Ελληνικών, γνωρίζονται μεταξύ τους και ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες. Παράλληλα, στον χώρο του σχολείου, τα λειτουργικά έξοδα του οποίου καλύπτουν οι ελληνικές κατασκευαστικές, οργανώνουν μαθήματα παραδοσιακών χωρών, ανταλλακτική βιβλιοθήκη και θεατρικό παιχνίδι.

Οι περισσότεροι Έλληνες ομολογούν, ότι πιο πολύ από το οικονομικό ήταν το ψυχολογικό που τους έδιωξε από την Ελλάδα της κρίσης, δηλαδή η αδυναμία να μπορούν να χαράξουν ένα στοιχειώδες πλάνο ζωής. Σχεδόν όλοι άνδρες και γυναίκες εργάζονται από τις 5 το πρωί, προσπαθώντας να συνδυάσουν την καλή εργασία με τις δύσκολες συνθήκες παραμονής, λόγω της έλλειψης πχ. ελληνικών σχολείων και παιδικών σταθμών. Μπορεί εκ πρώτης όψεως οι συνθήκες ζωής των

¹³³ www.economy365.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹³⁴ www.protothema.gr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

περισσότερων ελληνικών οικογενειών, που ζουν συνήθως σε συγκροτήματα με πισίνα και σούπερ μάρκετ, να ηχούν ιδανικές, ωστόσο δε λείπουν τα τρωτά σημεία. Οι τιμές των ενοικίων θυμίζουν αμερικανικές μεγαλουπόλεις, με μέσο όρο τα 2000 δολάρια, όπως και πολλών αγαθών, εκτός της βενζίνης. Οι αφόρητα υψηλές θερμοκρασίες τους ωθούν τέλος με την πρώτη ευκαιρία να έρχονται για διακοπές στην Ελλάδα. Αυτοί ίσως να κουράζονται πολύ σωματικά, ξεκουράζονται όμως, ψυχολογικά. «Η φιλοσοφία των ανθρώπων εδώ συνοψίζεται στο περίφημο inshallah, το οποίο έχει εμποτίσει και τα δικά μας κύτταρα, προσφέροντάς μας στωικότητα, αλλά και την πεποίθηση ότι, τελικά, όλα θα πάνε καλά».¹³⁵

4. Η Γεωπολιτική Θέση του Κατάρ μεταξύ Ιράν και Σαουδικής Αραβίας

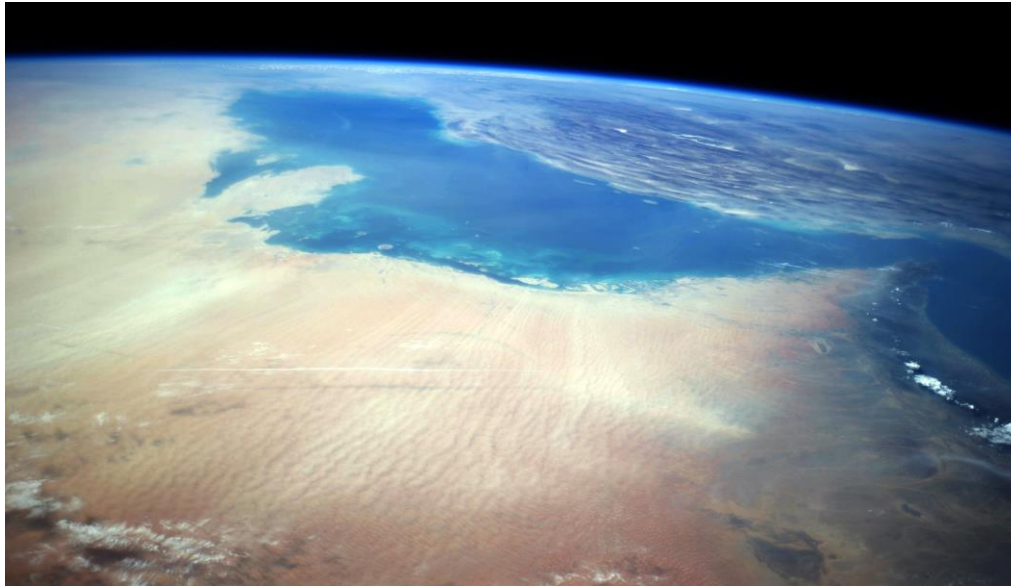
«Μιά εικόνα ισοδυναμεί με χίλιες λέξεις»¹³⁶. Έτσι παρουσιάζει την κρίση του Κατάρ το καλοκαίρι του 2017 ο αρθρογράφος της εφημερίδας Alsharq. Δείχνοντας την κάτωθι φωτογραφία σημειώνει μεταξύ άλλων. «Δεν πρόκειται για μια απλή φωτογραφία, όπου οι διαφορές στο φυσικό τοπίο της περιοχής είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Εδώ βλέπουμε το Κατάρ να βρίσκεται στο μέσο του Κόλπου, περικυκλωμένο από την μεγάλη μάζα της Σαουδικής Αραβίας», (βάση της δορυφορικής εικόνας), «τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα στην μια γωνία δεξιά του και το Μπαχρέιν αριστερά του»¹³⁷ (το νησί πάνω από το Κατάρ). «Εδώ πρόκειται όντως για μια σοβαρή κρίση, μια κρίση που έχει να κάνει προφανώς με την χώρα που βρίσκεται κάτω από τα σύννεφα, το Ιράν».¹³⁸

¹³⁵ <http://pyramisnews.gr>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹³⁶ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17,

¹³⁷ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹³⁸ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Εικ. 21: Δορυφορική φωτογραφία περιοχής των χωρών του Κόλπου και του Ιράν. Πηγή: Stuart Rankin, CC BY-NC 2.0 ¹³⁹

Και τελειώνοντας αναφέρθηκε και στην Αίγυπτο λέγοντας, «και η Αίγυπτος, παρόλο που δεν είναι στην φωτογραφία, παρόλο που βρίσκεται αρκετά μακριά, αναμειγνύεται επίσης σε αυτήν την κρίση επισημαίνοντας μας για μια ακόμα φορά **την σπουδαιότητα της γεωπολιτικής Θέσης του Κατάρ στην περιοχή.** ¹⁴⁰

4.1 Η Κρίση σε ημερομηνίες

Η διπλωματική κρίση στην Αραβική Χερσόνησο άρχισε στις 5 Ιουνίου του 2017 καθώς η Σαουδική Αραβία αθέτησε το σύμφωνο καλής γειτονίας που είχε συνάψει με το Εμιράτο του Κατάρ και σφυρηλάτησε μια συμμαχία ενάντια στο γειτονικό της κράτος. Η Αίγυπτος, η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (Ε.Α.Ε.) και το Μπαχρέιν διακόπτουν επισήμως όλες τις διπλωματικές τους σχέσεις με το Κατάρ, αποσύρουν τους πρέσβεις τους από την Ντόχα και του θέτουν έξι προαπαιτούμενα για να μην υπάρξουν περαιτέρω επιπτώσεις. Η Υεμένη, η Λιβύη, οι Μαλδίβες και ο Μαυρίκιος ακολουθούν άμεσα, διακόπτουν επίσης τις διπλωματικές τους σχέσεις με το Κατάρ και όλοι μαζί το κατηγορούν, ότι υποστηρίζει την τρομοκρατία, στη σοβαρότερη διπλωματική κρίση εδώ και χρόνια στην περιοχή του Περσικού Κόλπου.

¹³⁹ <https://thewire.in>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁴⁰ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Ουσιαστικά οι οκτώ χώρες ισχυρίζονται ότι το Εμιράτο έχει σχέσεις με το ISIS και την Αλ Κάιντα.¹⁴¹

Η τελευταία ανοιχτή κρίση στον Κόλπο χρονολογείται από το 2014, όταν τρεις χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (Σαουδική Αραβία, Μπαχρέιν και Εμιράτα) είχαν ανακαλέσει τους πρεσβευτές τους από την Ντόχα για να διαμαρτυρηθούν για την υποστήριξη που φέρεται ότι παρείχε το Κατάρ στην Μουσουλμανική Αδελφότητα.¹⁴²

Η χρονολογική σειρά των βασικών γεγονότων που οδήγησαν στην κρίση μεταξύ του Κατάρ και των γειτονικών του κυρίως χωρών δίνουν μια πρώτη εικόνα του προβλήματος και βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση του:

14.12.2016: Το Κατάρ επενδύει 10 δισ. δολ. σε σχέδια υποδομών στις ΗΠΑ, κάτι το οποίο θα δώσει μεγάλη ώθηση στην υλοποίηση των προεκλογικών εξαγγελιών του νεοεκλεγέντος προέδρου των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ.

4-8 Μαΐου 2017: Ετήσια σύνοδος κορυφής του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (ΣΣΚ) στη Μανάμα του Μπαχρέιν. Εδώ ο Εμίρης Ταμίμ μπιν Αλ-Θανί «επικρίνει την επιθετική στάση των άλλων κρατών του Κόλπου απέναντι στο Ιράν», ονομάζει την Τεχεράνη ως την «σταθεροποιητική περιφερειακή εξουσία της περιοχής» και επαινεί τη Χαμάς ως τον «νόμιμο εκπρόσωπο των Παλαιστινίων»¹⁴³

Η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα είναι οργισμένα από αυτήν τη συμβιβαστική γραμμή του Κατάρ απέναντι στο Ιράν.

20 Μαΐου: Συμφωνίες ύψους άνω των 380 δισ. δολαρίων υπογράφηκαν από Ουάσινγκτον και Ριάντ, κατά την πρώτη ημέρα της επίσκεψης του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τράμπ στη Σαουδική Αραβία.

21 Μαΐου: Ετήσιο Συνέδριο του Ριάντ παρουσία του Προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Ο πρόεδρος Τράμπ καταγγέλλει μεταξύ άλλων τις «αποσταθεροποιητικές παρεμβάσεις» του Ιράν στις αραβικές χώρες και ζητά να το απομονώσουν.

Η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα αισθάνθηκαν ενθαρρυμένοι από αυτές τις δηλώσεις και είπαν σύμφωνα με τον Γκέρντ Νόνμαν, καθηγητή Διεθνών Σχέσεων και Μελετών του Κόλπου στο

¹⁴¹ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁴² www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁴³ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

πανεπιστήμιο Τζόρτζταουν του Κατάρ «ας βγάλουμε ό,τι έχουμε από τα συρτάρια μας ενάντια στο Κατάρ».¹⁴⁴

21 Μαΐου: Ο εμίρης του Κατάρ Ταμίμ μπιν Αλ-Θανί συνομιλεί με τον Τραμπ στο Ριάντ.

24 Μαΐου: Το Κατάρ ανακοινώνει ότι το πρακτορείο ειδήσεων της χώρας «δέχθηκε κυβερνο-επίθεση από μια άγνωστη οντότητα» και ότι «ψευδείς» δηλώσεις αποδόθηκαν στον εμίρη της χώρας.

Μεταξύ των θεμάτων στα οποία αναφέρθηκε ο Εμίρης είναι το Ιράν, η Χεζμπολάχ, η Χαμάς και η Μουσουλμανική Αδελφότητα. Τις δηλώσεις αυτές διέψευσε η Ντόχα, ενώ ανακοίνωσε ότι ξεκίνησε έρευνα για την κυβερνο-πειρατεία, όμως παρόλα αυτά τα μέσα ενημέρωσης των Χωρών του Κόλπου συνεχίζουν να τις μεταδίδουν.¹⁴⁵

Government Communications Office
State of Qatar

Government Communications Office Statement Regarding Hacking of Qatar News Agency and False Statement

Qatar News Agency (QNA) website which is the government news agency has been hacked by an unknown entity. A false statement attributed to His Highness the Emir Sheikh Tamim Bin Hamad Al-Thani has been published.

HE Sheikh Saif Bin Ahmed Al-Thani, Director of the Government Communications Office, confirms that an ongoing investigation will be put in place to look into this matter. The statement published has no basis whatsoever, and that the competent authorities in the State of Qatar will hold all those committed accountable.

Εικ. 22: Ανακοίνωση του Κρατικού Γραφείου Πληροφοριών του Κατάρ
Πηγή: www.bild.de¹⁴⁶

25 Μαΐου: «Το Κατάρ διχάζει τους Άραβες» είναι ο τίτλος της εφημερίδας των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων al Bayane, ενώ η σαουδαραβική εφημερίδα Al Hayat γράφει ότι οι δηλώσεις που αποδίδονται στον αλ Θανί «προκάλεσαν αγανάκτηση σε μεγάλη κλίμακα»¹⁴⁷.

¹⁴⁴ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁴⁵ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁴⁶ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁴⁷ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

25 Μαΐου: Ο υπουργός Εξωτερικών του Κατάρ σείχ Μοχάμεντ μπιν Αμπντεράχμαν αλ Θανί καταγγέλλει «μια εκστρατεία των μέσων μαζικής ενημέρωσης που είναι εχθρική προς το κράτος του Κατάρ» και την οποία το Εμιράτο «θα αντιμετωπίσει». ¹⁴⁸

28 Μαΐου: Ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΑΕ Άνουαρ Γκάργας δηλώνει ότι οι μοναρχίες του Κόλπου «περνούν μια νέα, μεγάλη κρίση» και καλεί το Κατάρ, χωρίς να το αναφέρει ονομαστικά, «να αλλάξει στάση και να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη και τη διαφάνεια» ¹⁴⁹.

2 Ιουνίου: Μια επίσημη πηγή από τη Ντόχα αναφέρει ότι Αμερικανοί ερευνητές του FBI βοηθούν το Κατάρ να εντοπίσει την προέλευση «της κυβερνοπειρατίας». ¹⁵⁰

5 Ιουνίου: Η Σαουδική Αραβία, τα ΗΑΕ, το Μπαχρέιν, και η Αίγυπτος διακόπτουν άμεσα τις διπλωματικές τους σχέσεις με το Κατάρ, κατηγορώντας το ότι στηρίζει «την τρομοκρατία». ¹⁵¹ Ακολουθούν και οι υπόλοιπες τέσσερις: Η Υεμένη, η Λιβύη, οι Μαλδίβες και ο Μαυρίκιος.

6 Ιουνίου: Το Κατάρ υπολογίζει στην μεσολάβηση του Κουβέιτ, της μοναδικής χώρας του Κόλπου που δεν διέκοψε μαζί του τις διπλωματικές σχέσεις.

4.2 Τα μέτρα κατά του Κατάρ

Τα μέτρα που έλαβαν οι οκτώ χώρες με σκοπό να απομονώσουν το Κατάρ είναι τα παρακάτω:

- Άμεση διακοπή των διπλωματικών σχέσεων τους με το Εμιράτο ζήτησαν από τους διπλωμάτες τους να εγκαταλείψουν τη Ντόχα εντός 48 ωρών.
- Κλείσιμο του εναέριου χώρου της Σαουδικής Αραβίας, του Μπαχρέιν και των ΗΑΕ στην αεροπορική εταιρεία του Κατάρ και αναστολή των αεροπορικών και ναυτικών συνδέσεων μαζί του μέσα σε διάστημα 24 ωρών.

¹⁴⁸ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁴⁹ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁵⁰ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁵¹ www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

- Οι εταιρείες Etihad, Emirates και Flydubai αναστέλλουν τις πτήσεις τους προς την Ντόχα. Η Qatar Airways ανέστειλε τις πτήσεις της προς τη Σαουδική Αραβία, η δε Saudi προς το Κατάρ.
- Κλείσιμο των χερσαίων συνόρων μεταξύ της Σαουδικής Αραβίας και του Κατάρ.
- Απαγόρευση στους πολίτες της Σαουδικής Αραβίας, των ΗΑΕ και του Μπαχρέιν να μεταβούν στο Κατάρ.
- Οι πολίτες του Κατάρ, επισκέπτες ή μόνιμοι κάτοικοι στις τρεις αυτές χώρες, θα πρέπει να αναχωρήσουν από τις χώρες αυτές σε διάστημα 14 ημερών. Το μέτρο αυτό έρχεται σε αντίθεση με τη συμφωνία για ελεύθερη μετακίνηση στο εσωτερικό των χωρών του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (CCG) και μόνο οι προσκυνητές από το Κατάρ επιτρέπεται να μεταβαίνουν στη Σαουδική Αραβία για να επισκεφθούν τους ιερούς μουσουλμανικούς τόπους¹⁵²

Μέσω του τηλεοπτικού δίκτυου «Jazeera TV» εξέφρασε η κυβέρνηση του Κατάρ τη λύπη της για τη συντονισμένη απόφαση των κρατών του Κόλπου τονίζοντας, ότι «τα μέτρα είναι αδικαιολόγητα και βασίζονται σε ισχυρισμούς και κατηγορίες που δεν έχουν πραγματική βάση και σίγουρα οι αποφάσεις αυτές δεν θα επηρεάσουν την ομαλή διαβίωση πολιτών και κατοίκων της χώρας».¹⁵³

4.3 Αιτίες της Κρίσης

Οι αιτίες για αυτήν την κρίση είναι ποικίλες, αλλά όπως θα δούμε και η συμμαχία των αντιπάλων του Κατάρ είναι επίσης εξαιρετικά εύθραυστη και στο τέλος γελοιοποιήθηκε διεθνώς.¹⁵⁴

Η απόφαση των τεσσάρων αραβικών κρατών και τα εξι απαιτούμενα τους ήταν μια μεγάλη έκπληξη και για τον λαό, αλλά και για τους πολιτικούς του Κατάρ. Όπως δήλωσε ο υπουργός Εξωτερικών του Κατάρ σε συνέντευξή του στο «Al-Jazeera», ήταν ιδιαίτερα μεγάλη η έκπληξη όλης της πολιτικής ηγεσίας στο άκουσμα των διαφόρων δηλώσεων, διότι οι

¹⁵² www.handelsblatt.com, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁵³ www.spiegel.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁵⁴ www.spiegel.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

τέσσερις αυτές χώρες δεν εκφράστηκαν για αυτά τα θέματα, ούτε στην ετήσια σύνοδο κορυφής του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (CCG) που έγινε αρχές Μαΐου στη Μανάμα, άλλα ούτε και στο συνέδριο του Ριάντ που έγινε Μέσα Μαΐου και ήταν παρών και ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ.

Η στάση βέβαια των συγκεκριμένων χωρών απέναντι στο Κατάρ είχε προ πολλού επιδεινωθεί και κάποιος θα μπορούσε άνετα να περιμένει τέτοιου είδους αντίδραση και με αυτήν την σκληρότητά σαν κάτι που ήδη αναμενόταν από πολύ καιρό. Βέβαια δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, ότι το πολιτικό κλίμα που κυριαρχεί στην Αραβική Χερσόνησο εδώ και πάρα πολλά χρόνια είναι περισσότερο ανταγωνιστικό και πολύ λιγότερο συναινετικό και ενωτικό μεταξύ τους. Οι περισσότεροι αναλυτές απέδιδαν την κρίση στην συζήτηση που κυριαρχούσε σε όλα τα φόρουμ μεταξύ του Ιράν και της διαλεκτικής της Σαουδικής Αραβίας. Βέβαια η όλη αυτή Κρίση μας έκανε για μια φορά ακόμα γνωστό κάτι που δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, ότι η πολιτική κατάσταση γενικά στην Μέση Ανατολή είναι πολύ πιο περίπλοκη από ότι μια αμιγώς διμερή προσέγγιση.¹⁵⁵

Στην απεικόνιση 22 βλέπουμε τις 4 βασικές χώρες με τους πολιτικούς επικεφαλής της κάθε χώρας, οι οποίοι σχημάτισαν την βασική συμμαχία των αντιπάλων του Κατάρ και αποφάσισαν τα μέτρα εναντίον του.

Εικ. 23: Οι 4 χώρες που διέκοψαν άμεσα τις σχέσεις τους με το Κατάρ.

Πηγή: www.bild.de¹⁵⁶

¹⁵⁵ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁵⁶ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Σίγουρα αφορμή έδωσαν οι δηλώσεις του Εμίρη του Κατάρ σχεδόν μια εβδομάδα μετά την λήξη του συνέδριου του Ριάντ στο κρατικό πρακτορείο ειδήσεων, εκεί που αυτός ονόμασε την Τεχεράνη ως την «σταθεροποιητική» περιφερειακή εξουσία και επαίνεσε τη Χαμάς ως τον «νόμιμο εκπρόσωπο των Παλαιστινίων»¹⁵⁷. Η χρονική στιγμή της δημοσίευσης της δήλωσης αυτής δεν άφησε καμία αμφιβολία ότι προοριζόταν σαν απάντηση σε δηλώσεις ορισμένων αρχηγών κρατών του Κόλπου κατά τη διάρκεια της διάσκεψης του Ριάντ που είχαν στραφεί ανοιχτά κατά του Ιράν και της Χαμάς.

Αυτές οι αμφιλεγόμενες δηλώσεις αντέβαιναν στην περιφερειακή συναίνεση σε πολλά ευαίσθητα ζητήματα, ιδίως αναφορικά με το Ιράν, το οποίο εμφανιζόταν με βάση τις εν λόγω δηλώσεις ως ένας στρατηγικός σύμμαχος, ενώ αυτό κατηγορείται διαρκώς τα τελευταία χρόνια από τη Σαουδική Αραβία, ως η αιχμή του δόρατος της τρομοκρατίας¹⁵⁸

Οι περισσότεροι όμως αναλυτές και πολιτικολόγοι βλέπουν σαν βασική και κύρια αιτία της κρίσης την συμφωνία δισεκατομμυρίων που έκλεισε το Κατάρ με το Ιράν για ένα τεράστιο κοίτασμα πετρελαίου και φυσικού αερίου, του επονομαζόμενου South Pars. Την δε αφορμή για την κρίση έδωσε η αποκάλυψη, ότι πληρώθηκαν λύτρα ενός δισ. δολαρίων στο Ισλαμικό κράτος για την απελευθέρωση απαχθέντος μέλους της βασιλικής οικογένειας του Κατάρ. Αυτή η πληρωμή ήταν σύμφωνα με το γερμανικό περιοδικό «Spiegel» ο λόγος που έκανε όλους να πιστεύουν, ότι έτσι χρηματοδοτείται έμμεσα το Ισλαμικό Κράτος.¹⁵⁹ Ο αρθρογράφος του «Σπίγκελ» επισημαίνει επίσης, ότι υπάρχει μία αλλαγή πλεύσης της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ για την περιοχή της Μέσης Ανατολής και του Κόλπου. Δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι ο φτάνοντας στο Ριάντ, ο Τραμπ διεμήνυσε στη κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας, ότι θα πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες της για την πάταξη της ισλαμικής τρομοκρατίας.¹⁶⁰

Η γαλλική εφημερίδα «Le Figaro» υποστηρίζει, ότι επειδή το Κατάρ φιλοξενεί την μεγαλύτερη αμερικανική στρατιωτική βάση στη Μέση Ανατολή, η Σαουδική Αραβία προχώρησε σε αυτόν τον «αποκλεισμό» ως μέσο πίεσης απέναντι στον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ και στον μουσουλμανικό κόσμο γενικότερα, για να διαλέξουν επιτέλους τα

¹⁵⁷ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

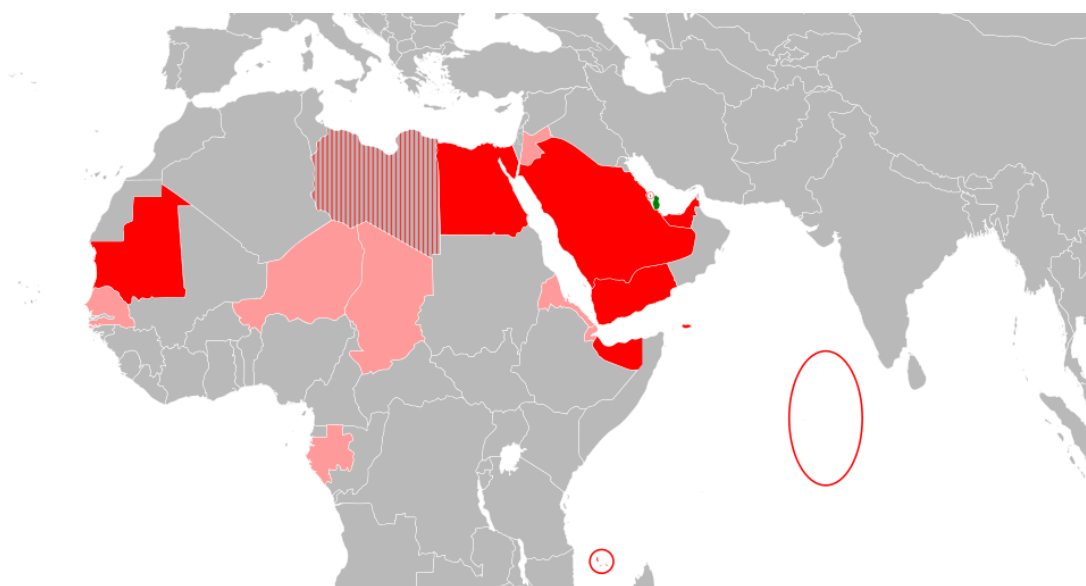
¹⁵⁸ www.spiegel.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁵⁹ www.spiegel.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁶⁰ www.spiegel.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

στρατόπεδα τους, εννοώντας, ότι πρόκειται για ένα περισσότερο θρησκευτικό πόλεμο μεταξύ Σουνιτών και Σιιτών.¹⁶¹

Η εφημερίδα βλέπει επίσης, ότι το Κατάρ λόγω της γεωγραφικής θέσης και του μεγέθους του δεν επιθυμεί να εμπλακεί ενεργά στη διαμάχη Σουνιτών και Σιιτών στην ευρύτερη περιοχή. Μια και καλέστηκε όμως να επιλέξει «στρατόπεδο» καθώς η διένεξη αυτή αφορά την ηγεμονία και την επιρροή σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή, με κύριους αντιπάλους τη Σαουδική Αραβία και το Ιράν, αυτό έπρεπε να πάρει μια σοβαρή απόφαση, την οποία και έλαβε, τηρώντας την πολιτική που είχε ήδη αρχίσει τα τελευταία χρόνια, παραδοσιακά υπέρ της Τεχεράνης.¹⁶²

Εικ. 24: Βασικές Χώρες του Μποϊκοτάζ Πηγή: commons.wikimedia.org¹⁶³

Στο σχεδιάγραμμα 24 βλέπουμε αναλυτικά τις χώρες που ξεθηκώθηκαν ενάντια στο Κατάρ. Αναλυτικά έχουμε με πράσινο το Κατάρ, με κόκκινο τις βασικές Χώρες του Μποϊκοτάζ, με ροζ τις Χώρες που έθεσαν διπλωματικούς περιορισμούς και με κόκκινο-γκρί την Λιβύη, όπου είχαμε μποϊκοτάζ μόνο απο ένα κυβερνών κόμμα.¹⁶⁴

Το δε γερμανικό περιοδικό "Focus" επισημαίνει ότι στην περιοχή έχουμε μια μεγαλύτερη κρίση απ' ότι κάποιος μπορεί να δει με μια πρώτη ματιά, λέγοντας, ότι το «Σουνιτικό μπλοκ» προχώρησε σε αυτή την ακραία διπλωματική ενέργεια που επιδείνωσε σοβαρά την κατάσταση σε

¹⁶¹ www.lefigaro.fr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁶² www.lefigaro.fr, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁶³ <https://de.wikipedia.org/wiki/Katar>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁶⁴ <https://de.wikipedia.org/wiki/Katar>, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

ολόκληρη τη Μέση Ανατολή. Αυτό έχοντας ολοκληρώσει μια συμφωνία ύψους 350 δισεκατομμυρίων δολαρίων με τους Αμερικανούς (που αφορά εξοπλισμούς οπλικών συστημάτων), ενίσχυσε όχι μόνο την αμυντική του ικανότητα, αλλά διασφάλισε και μια μεγάλη επιρροή στα κέντρα λήψης αποφάσεων της Ουάσιγκτον υπέρ της Σαουδικής Αραβίας. Κι όλα αυτά την ώρα που η Ουάσιγκτον έκανε μια απόλυτη αλλαγή πολιτικής απέναντι στην Τεχεράνη από αυτήν της προσέγγισης του προέδρου Ομπάμα.¹⁶⁵

Το ότι η Υεμένη ακολούθησε τις αρχικές χώρες δεν ήταν καθόλου τυχαίο, μια και εκεί κυβερνά ένας αραβικός στρατιωτικός συνασπισμός υπό σαουδαραβική διοίκηση. Η κυβέρνηση της Σανάα κινείται στο ίδιο μήκος με τη Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν και την Αίγυπτο, χώρες που ανήκουν όλες στον διεθνή συνασπισμό και μάχονται κατά των φιλοϊρανών ανταρτών Χούτι στην Υεμένη.¹⁶⁶

Κάποιος θα μπορούσε να αναρωτηθεί γιατί η Αίγυπτος συμμετείχε αμέσως και τόσο ενεργά στον αποκλεισμό του Κατάρ και συντάχθηκε με την ατζέντα των υπολοίπων, ενώ γεωγραφικά τουλάχιστον δεν ανήκει στις χώρες του Κόλπου. Σύμφωνα με το «Σπίγκελ» ο στρατάρχης Αλ Σίσι αποφάσισε αυτήν την κίνηση μια και είναι ο άνθρωπος που κινεί τα νήματα στην Αίγυπτο και αποτελεί τον «εκλεκτό» των Αμερικανών στην Χώρα του. Ο Σίσι ήταν αυτός που ενορχήστρωσε το πραξικόπημα για την εκδίωξη του Μοχάμεντ Μόρσι, μέλους της Μουσουλμανικής Αδελφότητας, την οποία είχε στηρίξει παλιότερα το Κατάρ και τώρα πιστεύει ο αρθρογράφος του «Spiegel», ότι με αυτόν τον τρόπο μπόρεσε αυτός να αποδείξει για μια ακόμη φορά την αμερικανική του μόρφωση και αφοσίωση.¹⁶⁷

Σύμφωνα με την γερμανική εφημερίδα «Bild» αυτό που ενόχλησε τα έξι αραβικά κράτη και κυρίως την κυβέρνηση του Ριάντ ήταν σίγουρα η πολύ στενή εμπορική προσέγγιση Ντόχα-Τεχεράνης. Πέρα τούτων τα κράτη αυτά ένωσαν σίγουρα τις δυνάμεις τους, διότι το Κατάρ συνέχιζε να υποστηρίζει τους Αδερφούς Μουσουλμάνους, το παλαιότερο παγκοσμίως ισλαμιστικό κίνημα και ασφαλώς επειδή υποστήριζε με κάθε ευκαιρία το Ιράν. Πέρα τούτων, σύμφωνα πάντα με την «Bild», οι έξι αραβικές χώρες δεν χάρηκαν και πολύ με την κίνηση που έκανε τέλη Μαΐου η κυβέρνηση του Κατάρ και έσπευσε αμέσως να συγχαρεί δημοσίως τον Ιρανό ηγέτη Ροχανί για την επανεκλογή του και όταν δε οι δύο υπουργοί

¹⁶⁵ www.focus.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁶⁶ www.focus.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁶⁷ www.spiegel.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Εξωτερικών, του Ιράν και του Κατάρ, κάλεσαν τους γείτονές τους στον Κόλπο να διεξάγουν έναν ειλικρινή διάλογο για να επιλύσουν τις διαφορές τους, τότε ξεχείλισε και το ποτήρι.¹⁶⁸

4.4 Ο πανικός, η αποκλιμάκωση και το τέλος της έντασης

Η Γερμανία προσπάθησε να συμβάλει στην αποκλιμάκωση της έντασης, αλλά αρχικά δεν ήταν και πολύ αισιόδοξη. «Υπάρχει κίνδυνος αυτή η διαμάχη να οδηγήσει σε πόλεμο», δήλωσε ο υπουργός εξωτερικών της Γερμανίας Ζίγκμαρ Γκάμπριελ στη *Quidditch Zeitung*, κάνοντας λόγο για «δραματική» τραχύτητα στις σχέσεις μεταξύ συμμαχικών και γειτονικών χωρών στον Περσικό Κόλπο. Ο Γκάμπριελ είπε επίσης πως οι προσωπικές συνομιλίες του με τους ομολόγους του της Σαουδικής Αραβίας, του Κατάρ και της Τουρκίας, και τα τηλεφωνήματα που είχε με τους υπουργούς Εξωτερικών του Ιράν και του Κουβέιτ επιβεβαίωσαν τις ανησυχίες του. «Μετά τις συνομιλίες που είχα αυτή την εβδομάδα, γνωρίζω πόσο σοβαρή είναι η κατάσταση, αλλά πιστεύω πως υπάρχουν επίσης καλές ευκαιρίες για να σημειωθεί πρόοδος», είπε.¹⁶⁹

Εικ. 25: Πανικός στα καταστήματα. Πηγή: www.bild.de¹⁷⁰

¹⁶⁸ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁶⁹ www.sueddeutsche.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷⁰ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Από την Δευτέρα 5. Ιουνίου 2017 άρχισε να επικρατεί πανικός στα σούπερ μάρκετ παρά τις διαβεβαιώσεις της κυβέρνησης πως δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας για τερματισμό των αποθεμάτων. Όπως μετάδωσε το Γερμανικό Πρακτορείο Ειδήσεων, το γάλα, το ρύζι και τα πουλερικά εξαφανίστηκαν πολύ γρήγορα από τα ράφια των καταστημάτων. Οι κάτοικοι ήξεραν, ότι η χώρα τους εξαρτάται από τις εισαγωγές και ότι προμηθεύεται διατροφικά προϊόντα, που προέρχονται κυρίως από τις χώρες του Κόλπου. Το εμπόριο τους έκανε, όχι μόνο να ανυσηθούν, αλλά και να πανικοβληθούν. Ακόμα και τα τουρκικά γαλακτοκομικά προϊόντα είχαν σχεδόν εξαφανιστεί από τα καταστήματα, ενώ πολύ σύντομα δεν υπήρχαν ούτε τα ιρανικά φρούτα και λαχανικά.¹⁷¹

Αυτή η αναμέτρηση του Κατάρ με τους γείτονές του έχει διαταράξει μεταξύ άλλων και τις μακροχρόνιες γεωπολιτικές συμμαχίες του κράτους. Σε αυτό λοιπόν το νέο περιβάλλον, ένας Καταριανός επιχειρηματίας παρακινήθηκε να μεταφέρει 4.000 αγελάδες στην έρημο του Κόλπου, δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο την αντίσταση του απέναντι στην Σαουδική Αραβία, αλλά βρήκε και την ευκαιρία να αναπληρώσει το κενό που δημιουργήθηκε από την κατάρρευση της προσφοράς νωπού γάλακτος.¹⁷²

Παράλληλα άρχισε να αναπτύσσεται και μια εκστρατεία για την αγορά εγχώριων προϊόντων. Σήματα με τα χρώματα της σημαίας του Κατάρ είχαν τοποθετηθεί δίπλα σε γαλακτοκομικά προϊόντα στα καταστήματα και επιγραφές παρακινούσαν τους καταναλωτές να υποστηρίξουν όλοι μαζί τα τοπικά τους προϊόντα. Ο πανικός βέβαια συνεχίστηκε και οι κάτοικοι ψώνιζαν, όχι για μία εβδομάδα, αλλά για έναν τουλάχιστο μήνα, πιστεύοντας, ότι η κρίση δεν είναι μια «προσωρινή καταιγίδα». ¹⁷³ Πολλοί κάτοικοι ήταν όμως και αισιόδοξοι και πίστευαν, ότι η ζήλεια των γειτόνων για την κατάσταση στο Κατάρ ήταν τόσο μεγάλη, που απλά με την κρίση «έβγαλαν μια κίτρινη κάρτα» στην χώρα.¹⁷⁴

Σε μια προσπάθεια να καθησυχάσει τους πολίτες και να αποφύγει την εξάπλωση του πανικού, η κυβέρνηση του Κατάρ εξέδωσε άμεσα ανακοίνωση διαβεβαιώνοντας ότι οι θαλάσσιες και αεροπορικές οδοί θα παραμείνουν ανοικτές για τις εισαγωγές.¹⁷⁵

¹⁷¹ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷² www.sueddeutsche.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷³ www.sueddeutsche.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷⁴ www.sueddeutsche.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷⁵ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Ωστόσο μια και οι εισαγωγές, όπως και οι εξαγωγές του Κατάρ, ιδίως μηχανημάτων, ηλεκτρονικών συστημάτων ή βοειδών περνούν από τα χερσαία σύνορα που μοιράζεται με τη Σαουδική Αραβία, είχαμε μια τεράστια διακοπή πολλών προϊόντων. Η κρίση οδήγησε στο να πληγούν σε πολύ μεγάλο βαθμό οι εξαγωγές και οι εισαγωγές της χώρας από αυτή τη διακοπή των διπλωματικών σχέσεων, όπως επίσης πλήγηκε και ο τουρισμός, μια και οι Σαουδάραβες επέλεξαν το Κατάρ για τις διακοπές τους μετά το μήνα του Ραμαζανιού.¹⁷⁶

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί, ότι οι τιμές του πετρελαίου μειώθηκαν, κάτι που σημαίνει αυτόματη μείωση εσόδων για το κράτος του Κατάρ. Αυτή η μείωση στην τιμή του Brent οφείλεται, στο ότι οι επενδυτές κυρίως στις ασιατικές αγορές ανησύχησαν, ότι μετά την διπλωματική αυτή ένταση που έχει προκληθεί μεταξύ του Κατάρ κι άλλων αραβικών χωρών θα υπονομευθεί η προσπάθεια του ΟΠΕΚ για την μείωση της παραγωγής του πετρελαίου.¹⁷⁷

Το Ιράν κάλεσε πάντως το Κατάρ και τους γείτονές του στον Κόλπο να διεξάγουν «έναν ειλικρινή διάλογο» για να επιλύσουν τις διαφορές τους, μετά τη διακοπή των διπλωματικών σχέσεων πολλών αραβικών χωρών με τη Ντόχα. «Η επίλυση των διαφορών στις χώρες της περιοχής, περιλαμβανομένων των τρεχόντων προβλημάτων μεταξύ των τριών γειτόνων του Κατάρ και της χώρας αυτής, δεν είναι εφικτή παρά μόνο μέσω πολιτικών και ειρηνικών μέσων και του ειλικρινούς διαλόγου μεταξύ των πλευρών», ανέφερε σε ανακοίνωσή του ο Μπαχράμ Γασεμί εκπρόσωπος του ιρανικού υπουργείου Εξωτερικών.¹⁷⁸

Νωρίτερα ένας ανώτερος Ιρανός αξιωματούχος είχε δηλώσει ότι η απόφαση κάποιων αραβικών χωρών του Κόλπου και της Αιγύπτου να διακόψουν τις διπλωματικές τους σχέσεις με το Κατάρ δεν θα βοηθήσει καθόλου στο να τερματιστεί η κρίση στη Μέση Ανατολή. «Η εποχή της διακοπής των διπλωματικών σχέσεων και του κλεισίματος των συνόρων έχει περάσει και δεν είναι αυτός ο τρόπος να επιλύονται οι διαφορές μεταξύ μας. Οι χώρες μας δεν έχουν άλλη επιλογή σήμερα από το να ξεκινήσουμε έναν περιφερειακό διάλογο», δήλωσε ο Χαμίντ Αμπουταλεμπί, προσωπάρχης του Ιρανού προέδρου Χασάν Ροχανί.¹⁷⁹

Στις 17 Ιουλίου του 2017 αρχίζει όμως και επίσημα η αποκλιμάκωση της κρίσης, όταν δημοσίευμα της Washington Post, που επικαλέστηκε Αμερικανούς αξιωματούχους πληροφοριών έκανε γνωστό, ότι τα

¹⁷⁶ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷⁷ www.bild.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷⁸ www.deutschlandfunkkultur.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁷⁹ www.deutschlandfunkkultur.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) ήταν αυτά που κανόνισαν την παραβίαση δεδομένων των κοινωνικών και ειδησιογραφικών ιστότοπων του Κατάρ τον Μάιο του 2017 με στόχο να αναρτήσουν ψεύτικα και φλογερά μηνύματα, θα έκθεταν τον εμίρη του Κατάρ και θα δημιουργούσαν διπλωματική κρίση, όπως και έγινε.¹⁸⁰

Η δε ανέντιμη στάση της Σαουδικής Αραβίας απέναντι στο Κατάρ άρχισε να γίνεται με την πάροδο του χρόνου όλο και πιο ξεκάθαρη. Αυτή έχοντας εγκαταλείψει την υποστήριξη της τρομοκρατίας μετά την παρέμβαση του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ στο Ριάντ τον Μάιο του 2017, έκανε ένα εντυπωσιακό εμπορικό «deal» αξίας περίπου 350 δις δολαρίων με τις ΗΠΑ και συμφώνησε και «σε ένα σχέδιο ανταλλαγής πληροφοριών κατά της τρομοκρατίας, βάζοντας στο κάδρο του ενόχου, το ενοχλητικό Κατάρ, εξαγνίζοντας έτσι τις ενοχές του Βασιλείου, που στήριξε ολόθερμα και βοήθησε παντοιοτρόπως (οικονομικά και υλικά) τις τζιχαντιστικές οργανώσεις στον πόλεμο της Συρίας. Σε αυτό τον πόλεμο η Σαουδική Αραβία έπαιξε και έχασε»¹⁸¹ γράφει ο Μπαλτζώης στο άρθρο του και τονίζει, ότι κέρδισε ο μεγάλος αντίπαλος της περιοχής, το Ιράν.¹⁸²

Ο εμίρης του Κατάρ δεν άφησε βέβαια την ευκαιρία και πέρασε στην αντεπίθεση τονίζοντας, ότι μέσω του οικονομικού αποκλεισμού που επέβαλαν στο Κατάρ η Σαουδική Αραβία και οι σύμμαχοί της επιδίωκαν να προκαλέσουν μια αλλαγή καθεστώτος.¹⁸³ Ο εμίρης Ταμίμ Μπιν Χαμάντ αλ Θάνι τόνισε σε συνέντευξη που παραχώρησε σε τηλεοπτική εκπομπή του αμερικανικού τηλεοπτικού δικτύου CBS, ότι «η ιστορία μας το δείχνει, μας διδάσκει ότι προσπάθησαν να το κάνουν όπως και προηγουμένως, το 1996, όταν ο πατέρας μου είχε γίνει εμίρης. Και αυτό το έδειξαν με πολύ προφανή τρόπο κατά τη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων», εξήγησε ο εμίρης.¹⁸⁴ «Δεν τους αρέσει η ανεξαρτησία μας, ο τρόπος που σκεφτόμαστε, το όραμά μας για την περιφέρεια και ότι θέλουμε ελευθερία λόγου για τους κατοίκους της περιοχής. Κι αυτό δεν τους ικανοποιεί. Νομίζουν ότι αυτό είναι απειλή γι' αυτούς» πρόσθεσε.¹⁸⁵ Ο εμίρης αλ Θάνι διαβεβαίωσε ότι θέλει να τερματιστεί η κρίση, τονίζοντας με έμφαση, ότι «τίποτα δεν θα υπερβεί την αξιοπρέπεια και την εθνική κυριαρχία μας, αλλά θέλουμε να τερματιστεί η κρίση»¹⁸⁶ είπε και τελειώνοντας ανέφερε, ότι εάν οι εχθροί του κάνουν ένα μέτρο προς αυτόν, αυτός είναι διατεθειμένος να περπατήσει 15.000 χιλιόμετρα προς

¹⁸⁰ www.handelsblatt.com/politik, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁸¹ Μπαλτζώης Ι. (2017), σελ. 17

¹⁸² Μπαλτζώης Ι. (2017), σελ. 17

¹⁸³ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁸⁴ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁸⁵ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁸⁶ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

τη δική τους κατεύθυνση. Μερικές ώρες μετά την συνέντευξη ήλθε και το πρώτο τηλεφώνημα από την πλευρά του σαουδάραβα πρίγκιπα και διαδόχου του θρόνου Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν. Αυτό το τηλεφώνημα ήταν και η πρώτη επαφή μεταξύ των δύο ηγετών αφότου ξέσπασε η κρίση.¹⁸⁷

Η κρίση στον Κόλπο διήρκησε σχεδόν πέντε μήνες και τελείωσε με την επίσκεψη του Αμερικανού υπουργού Οικονομικών Στίβεν Μνούτσιν στην Ντόχα. Οι κυβερνήσεις του Κατάρ και των ΗΠΑ συμφώνησαν να ενισχύσουν τη συνεργασία τους για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και να πατάξουν την παράνομη χρηματοδότηση εξτρεμιστικών οργανώσεων, αναφέρει κοινή ανακοίνωση που δόθηκε στη δημοσιότητα τη Δευτέρα 30 Οκτωβρίου 2017. Αυτή η ημερομηνία ισχύει σαν ημερομηνία λήξης της κρίσης του Κατάρ. Μετά την 30.10.2017 το Κατάρ απασχολεί όλο και λιγότερο τα ΜΜΕ και έχει γυρίσει στους κανονικούς του ρυθμούς ανάπτυξης και καθημερινότητας.¹⁸⁸

5. Συμπεράσματα

Το μικρό εμιράτο του Κατάρ έχει πληθυσμό γύρω στα 2 εκατομμύρια κατοίκους. Οι περισσότεροι κάτοικοι είναι ξένοι και με ένα ετήσιο ανά κεφαλή εισόδημα στα 138.480 δολάρια το 2015. Η οικονομία, η ανάπτυξη αλλά και η ποιότητα της καθημερινής ζωής του κρατιδίου έχουν αναπτυχθεί και εξελιχθεί μόνο προς το καλύτερο σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες του κόλπου. Αυτή η οικονομική ανάπτυξη σε συσχέτισμό με τις θρησκευτικές, πολιτικές και γεωπολιτικές διαφορές του εμιράτου από τις υπόλοιπες γείτονες κυρίως χώρες, το κατέστησαν στις επικύνδυνες για την περιοχή χώρες και έπρεπε με κάθε θυσία να του ανατρέψουν την θετική του πορεία. Αυτή η ανατροπή ήλθε με την τεχνητή κρίση που σχεδίασαν κυρίως η Σαουδική Αραβία με τους «ιπποκόμους» της και τις ευλογίες των ΗΠΑ. Μια κρίση, που σίγουρα δεν είχε σαν στόχο την καταπολέμηση της αναρχίας, αλλά του αναπτυσσόμενου Κατάρ και των γεωπολιτικών στρατηγικών του.

Το Φυσικό αέριο ήταν σίγουρα ο καταλύτης της κρίσης

Το Κατάρ είναι ο τέταρτος μεγαλύτερος παραγωγός φυσικού αερίου μετά τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και το Ιράν και ο μεγαλύτερος εξαγωγέας υγρού αερίου (LNG) στον κόσμο με μερίδιο αγοράς 31%. Τα έσοδα από τους υδρογονάνθρακες ανέρχονται στο 85% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας και

¹⁸⁷ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

¹⁸⁸ www.alsharq.de, τελευτ. πρόσβαση 27.12.17

με τους υπάρχοντες ρυθμούς παραγωγής τα αποθέματα του Κατάρ έχουν διάρκεια ζωής 135 ετών. Το αέριο από το Κατάρ έχει το χαμηλότερο κόστος άντλησης στον κόσμο με μια συνολική παγκόσμια εξαγωγή LNG που αντιστοιχεί στο 1/3 παγκοσμίως. Αυτοί οι αριθμοί σίγουρα ενοχλούν, ειδικά, όταν το Κατάρ δεν εμπλέκεται στον OPEC για το LNG και επίσης λόγω του μικρού μεγέθους της χώρας παραμένουν τεράστια αποθέματα προς πώληση, σε σύγκριση με την Σαουδική Αραβία που πρέπει να καταναλώνει για παράδειγμα ένα εκατομμύριο βαρέλια την ημέρα κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Η εκμετάλλευση από το Κατάρ του τεράστιου πεδίου North Field που περιλαμβάνει τουλάχιστον το 14% των παγκοσμίων αποθεμάτων και γεωλογικά ενώνεται με το South Pars/North Dome πεδίο του Ιράν ήταν αρκετή για να κάνει το μικρό Κατάρ τον μεγαλύτερο εξαγωγέα LNG στον κόσμο, αλλά και ένα από τα πλουσιότερα κράτη του κόσμου. Το ότι η κρίση άρχισε σχεδόν ταυτόχρονα με την απόφαση άρσης του moratorium για την περαιτέρω ανάπτυξη του North Field τον Απρίλιο του 2017, μας δείχνει, ότι σίγουρα το φυσικό αέριο ήταν ένας από τους λόγους της τεχνητής κρίσης.

Εάν τώρα στο αέριο προστεθούν και δύο ακόμα βασικοί λόγοι που ενοχλούν τους γείτονες, όπως η δύναμη που έχει το δίκτυο Al Jazeera σε όλο τον αραβικό και μη κόσμο, αλλά και η βοήθεια, ή καλύτερα η υιοθεσία του εμιράτου από την προστάτιδα μεγάλη δύναμη της περιοχής Τουρκία (η οποία διατηρεί στο εμιράτο μεγάλη στρατιωτική βάση κατόπιν συμφωνίας από το 2014) σίγουρα συγκεντρώνονται αρκετοί λόγοι για να θέλουν το τέλος του κρατιδίου, ειδικά όταν η οικονομική ευμάρεια επιτρέπει την ανάπτυξη μιας ανεξάρτητης εξωτερικής πολιτικής που δεν ευθυγραμμίζεται με αυτήν του Gulf Cooperation Council (GCC) και μετασχηματίζεται σταδιακά από την επιρροή του Ιράν αλλά και τις επιθυμίες της Τουρκίας.

Τέσσερα ήταν τα σενάρια των πιθανών εξελίξεων αυτής της κρίσης: **(α) ο πλήρης και γρήγορος συμβιβασμός, (β) ο πόλεμος, (γ) η παρατεταμένη διπλωματική σύγκρουση και ο οικονομικός πόλεμος και τέλος (δ) μεσοπρόθεσμα το Κατάρ θα υποχωρεί στις πιέσεις.**

Το πρώτο σενάριο διαψεύστηκε αμέσως αφού, όπως αναμενόταν, δεν επετεύχθη γρήγορος συμβιβασμός με βάση τα σημεία του τελεσιγράφου Σαουδικής Αραβίας και συμμάχων της, καθώς είναι πολύ μεγάλο το χάσμα που χωρίζει τις δύο πλευρές. Η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) δεν επιθυμούσαν όπως φάνηκε μιά δικαίη λύση, αλλά την πλήρη υποταγή του Κατάρ.

Σύμφωνα με το δεύτερο σενάριο μια ενδεχόμενη πολεμική σύρραξη θα αποσταθεροποιούσε την περιοχή με κίνδυνο την εξάπλωση της

σύγκρουσης, κάτι που θα δημιουργούσε τραγικές συνέπειες για τη σταθερότητα της περιοχής. Όπως συμβαίνει σε κάθε τέτοια περίπτωση, δεν είναι δυνατό να υπάρξει πρόβλεψη για την έκβαση του πολέμου, αλλά είναι βέβαιο ότι θα υπήρχε εμπλοκή της Τουρκίας, η οποία αναζητεί αιτία για να αποπροσανατολίσει την εσωτερική κοινή γνώμη από τα προβλήματα που ταλανίζουν τη χώρα (οικονομικά, αποσχιστικά, δημοκρατίας κτλ.). Ένας πόλεμος θα οδηγούσε επίσης στο κλείσιμο των στενών του Ορμούζ, σε απαγορεύσεις διέλευσης από το Σουέζ, διακοπή αερίου από διάφορους αγωγούς με τεράστιες συνέπειες στην παγκόσμια οικονομία, κάτι που δεν συμφέρει καμία πλευρά από όλους τους συμμετέχοντες.

Στο τρίτο σενάριο η κρίση θα συνέχιζε να κλιμακώνεται όλο και με υψηλότερους ρυθμούς μετά την απόρριψη των 6 αρχικών σημείων που είχαν τεθεί στο Κατάρ. Η Σαουδική Αραβία και τα ΗΑΕ δεν θα ασχολούνταν περισσότερο με την υπάρχουσα κατάσταση, αλλά θα συνέχιζαν τις οικονομικές πιέσεις. Η Τουρκία σίγουρα δεν θα ρίσκαρε μια πολεμική σύγκρουση με τη Σαουδική Αραβία, τα ΗΑΕ, την Αίγυπτο και τις ΗΠΑ για το Κατάρ. Αυτή θα έπρεπε να αποφασίσει αν θα αποσύρει ή όχι τη στρατιωτική παρουσία της, ενώ το Κατάρ θα συνεχίσει την προσπάθεια απεμπλοκής από το GCC (Gulf Cooperation Council) και την περαιτέρω προσέγγιση με το Ιράν και την Τουρκία. Σύμφωνα με αυτό το σενάριο το Κατάρ θα έρχονταν πιο κοντά με το Ιράν και την Τουρκία, κάτι που θα περιέπλεκε τις σχέσεις του με τις ΗΠΑ σαν παροχέα ασφάλειας του Εμιράτου. Από μια τέτοια μακρόχρονη διπλωματική σύγκρουση δεν θα έβγαινε το Κατάρ κερδισμένο, αλλά θα αναπτύσσονταν οι 2 μεγάλες δυναμεις της περιοχής, το Ιράν και η Τουρκία απέναντι στην Σαουδική Αραβία, κάτι που σίγουρα δεν είναι στα σχέδια της γείτονας χώρας του Κατάρ.

Το τελευταίο σενάριο εξαρτώνταν από τις ΗΠΑ και τον βαθμό στήριξης που θα παρείχε προς τη Σαουδική Αραβία και τα ΗΑΕ. Είναι γεγονός ότι οι ΗΠΑ επιθυμούν έναν σφιχτό Σουνιτικό συνασπισμό στην περιοχή που θα λειτουργήσει ως αντίβαρο στο Ιράν, δεν ήταν όμως βέβαιο πλέον αν τον ρόλο αυτόν θα τον ανέθεταν στη Σαουδική Αραβία, όταν στο Κατάρ υπάρχει ήδη η μεγαλύτερη βάση των Αμερικανών στην γύρω περιοχή και λειτουργεί άψογα.

Εάν λοιπόν κάποιος αναλύσει την κρίση του Κατάρ, θα δει, ότι ήταν εξ'αρχής μία'κακώς σχεδιασμένη κρίση, μόνο και μόνο για να πληγεί έστω και μηδαμηνά το κρατίδιο του Κατάρ.

Η κρίση τροφοδοτήθηκε από την αποσταθεροποίηση που ξεκίνησε από το

ταξίδι του προέδρου Τραμπ στη Σαουδική Αραβία, την μακροχρόνια παρασκηνιακή σύγκρουση μεταξύ Σουνιτών και Σιιτών μουσουλμάνων, την προσπάθεια κυριαρχίας του Κατάρ στην παγκόσμια αγορά LNG μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, αλλά και τη χαλιναγωγήσή του Εμιράτου από τις ΗΠΑ και τη Σαουδική Αραβία. Τέλος μεγάλο ρόλο παίζει η ιστορικά επιθετική εξωτερική ατζέντα της Ντόχα που δεν ευθυγραμμίζεται με τις επιθυμίες των ΗΠΑ αλλά και του GCC.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Max Klingberg: Verfolgung und Diskriminierung Weltweit, in: Die arabische Welt – ökonomische und soziale Gegebenheiten Eine Überblicksdarstellung

Alexander Flores, Die Araber im 21. Jahrhundert, Politik, Gesellschaft, Kultur Herausgeber: Thorsten Gerald (Hrsg.), in Schneiders, 2013: σελ. 17-26

Marwan abou-Taam: Das autoritäre Syndrom in den arabischen gesellschaften, (Hrsg): GdP, Bundesgeschäftsstelle, Berlin, 2014, Marwan, 2014, σελ.:4-9

Schulz, Ulf-Gregor: Leitfaden Wirtschaftsrecht, Investitionen in Katar, Dortmund, 2012, Schulz, 2012, σελ:7-9

Πηγές από το διαδίκτυο

<http://www.thetoc.gr/diethni/article/o-xartis-twn-duo-islam-sounites-kai-siites>

<http://www.sueddeutsche.de/news/politik/konflikte-gabriel-besucht-blockiertes-golfemirat-katar-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-170704-99-98454>

<http://www.sueddeutsche.de/news/politik/konflikte-katars-kontrahenten-drohen-mit-neuen-sanktionen-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-170707-99-149860>

https://www.focus.de/politik/ausland/so-kommentiert-deutschland-katar-krise-da-sollte-sich-die-dreiste-koenigsclique-in-riad-diesmal-die-finger-verbrennen_id_7220194.html

<http://www.lefigaro.fr/international/2017/06/09/01003-20170609ARTFIG00308-krise-du-golfe-le-qatar-ne-veut-rien-lacher.php>

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2641453/Qatars-clothing-modesty-campaign-clarifies-stance-leggings-new-advertising-campaign.html>

<http://pyramisnews.gr/oi-ellines-tou-katar/>

<http://www.umdiewelt.de/Asien/Mittlerer-Osten/Katar/Reisebericht-6621/Kapitel-2.html>

<http://www.protothema.gr/greece/article/686890/oi-ellines-tou-katar-peripou5000zounkaiergazodaiekei>

<http://www.alsharq.de/2017/nordafrika/egypten/gruende-fuer-die-krise-um-katar-es-geht-nicht-nur-um-trump-saudi-arabien-und-iran/>

<https://thewire.in/11205/how-falling-oil-prices-are-aggravating-economic-and-political-uncertainties/>

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/katar-krise-100-tage-eine-blockade-die-nicht-wirkt-a-1167406.html>

<http://www.iefimerida.gr/news/342286/katar-stin-apomonosi-sti-gonia-apo-araves-gia-sheseis-me-isis-al-kainta>

<http://www.handelsblatt.com/my/politik/international/katar-ende-des-wuestentraums/19966004.html?ticket=ST-4817114-jiCz0xCLItqz5dLk5Pao-ap3>

www.lifo.gr

<http://www.lifo.gr/team/gnomes/35951>

<http://www.mfa.gr/blog/dimereis-sheseis-tis-ellados/qatar/>

<http://www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/katar-egypten-saudi-arabien-bahrain-und-die-vae-wollen-das-land-isolieren-a-1150759.html>

<http://www.deutschlandfunkkultur.de/education-city.1088.de.html>

http://www.deutschlandfunkkultur.de/katar-unter-boykott-kein-mangel-und-keine-sklaven-im-wm-land.979.de.html?dram:article_id=399084

<http://www.protothema.gr/world/article/383158/to-katar-evgale-fulladia-gia-euprepes-dusimo-enopsei-moudial-2022/>

<https://www.onlineqatar.com/living/dress-code-doha-qatar.aspx>

<http://www.doha.diplo.de/Vertretung/doha/de/06-Kultur/Kultur.html>

http://www.alamy.com/stock-photo-qatar-doha-bazar-souq-waqif-western-tourist-with-arab-headgear-souvenir-105719564.html?pv=1&stamp=2&imageid=FFFE7329-BDA6-471E-82E6-52BEE839D177&p=68252&n=0&orientation=0&pn=1&searchtype=0&IsFromSearch=1&srch=foo%3dbar%26st%3d0%26pn%3d1%26ps%3d100%26sortby%3d2%26resultview%3dsortbyPopular%26npgs%3d0%26qt%3dDoha%2520Bazar%26qt_raw%3dDoha%2520Bazar%26lic%3d3%26mr%3d0%26pr%3d0%26ot%3d0%26creative%3d%26ag%3d0%26hc%3d0%26pc%3d%26blackwhite%3d%26cutout%3d%26tbar%3d1%26et%3d0x00000000000000000000%26vp%3d0%26loc%3d0%26imgt%3d0%26dtfr%3d%26dtto%3d%26size%3d0x0x0%26archive%3d1%26groupid%3d%26pseudoid%3d%26a%3d%26cdid%3d%26cdsrt%3d%26name%3d%26qn%3d%26apalib%3d0%26apalic%3d%26lightbox%3d%26gname%3d%26gtype%3d%26xstx%3d0%26simid%3d%26saveQry%3d%26editorial%3d1%26nu%3d%26t%3d%26edoptin%3d%26customgeopip%3d%26cap%3d1%26cbstore%3d1%26vd%3d0%26lb%3d%26fi%3d2%26edrf%3d0

<http://docplayer.org/41540194-Katar-gesundheitswesen-mit-neuer-struktur.html>

<http://www.kathimerini.gr/914213/gallery/periodiko-k/reportaz/oi-ellhnes-toy-katar>

<http://www.economy365.gr/article/39570/erga-disekatommyrion-sto-katar-apo-ellinikes-kataskeyastikes-etaireies>

<http://www.bild.de/politik/ausland/katar/katar-hack-russland-52079036.bild.html>

<http://www.nordkurier.de/nachrichten/ticker/merkel-spricht-mit-emir-ueber-katar-krise-1529856109.html>

http://www.jaeger.unikoeln.de/fileadmin/templates/lehre/ws0809/Material_HS_Dt_IP/Hausarbeiten/Hausarbeit_Amelung.pdf

<http://www.nordkurier.de/nachrichten/ticker/saudi-arabien-stellt-jeden-kontakt-mit-katar-ein-0929803809.html>

<https://www.freitag.de/autoren/asansoerpress35/zwischen-tradition-und-moderne>

http://www.mb.bgu.tum.de/fileadmin/w00boj/www/Aktuelles/Exkursionsbericht_Gesamt_12_11_15.pdf

<https://www.tagesschau.de/ausland/katar-analyse-101.html>

<https://www.welt-sichten.org/artikel/26041/drehscheibe-fuer-islamisten?page=all>

<https://www.welt-sichten.org/artikel/15813/der-arabischen-welt-wanken-die-denkverbote>

<http://www.zeit.de/politik/ausland/2017-06/katar-golfstaaten-bedingungen-krise-ende-iran>

<http://www.geodok.uni-erlangen.de/de/default.aspx>

<http://newsone.gr/kosmos/1547552-efthasan-aeroporikos-i-protos-agelades-sto-katar>

http://www2.ciando.com/img/books/extract/3161535820_lp.pdf

<https://www.uni-muenster.de/ArabistikIslam/Mitarbeiter/moeller.html>

https://www.mdps.gov.qa/en/statistics/Statistical%20Releases/General/QIF/Qatar_in_Figures_MDPS_AE_2015.pdf

<https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/laender/katar-node/katar/202278>

<https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/qa.html>

<https://www.nytimes.com/2017/06/13/world/middleeast/how-the-saudi-qatar-rivalry-now-combusting-reshaped-the-middle-east.html?smprod=nytcore-ipad&smid=nytcore-ipad-share&r=0>

http://www.freepen.gr/2017/08/blog-post_478.html

http://www.huffingtonpost.gr/2017/06/06/eidiseis-diethnes-qatar-saudi-arabia-22xronia-anexartisia-kyriarxia-araviko-kosmos_n_16972358.html

<http://www.katar-information.de/index.php/tag/sheikh-mohammed-bin-abdulrahman-al-thani/>

<https://www.uni-muenster.de/ArabistikIslam/Mitarbeiter/moeller.html>

<https://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/5437.htm>

<http://www.mme.gov.qa/cui/view.dox?id=585&siteID=2>

https://www.berlininstitut.org/fileadmin/user_upload/Krisenregion_Mena/Mena_online.pdf

<https://translate.google.com/#de/el/.%20Auch%20die%20Protestbewegung%20in%20Bahrain%20wurde%20mit%20der%20Hilfe%20Katars%0Ablutig%20niedergeschlagen.>

https://www.amazon.de/s/ref=sr_nr_n_6?fst=as%3Aoff&rh=n%3A186606%2Cn%3A143%2Ck%3AKatar&keywords=Katar&ie=UTF8&qid=1515066079&rnid=541686

<http://elizabethmorris.co.uk/e2145/chancen-und-grenzen-der-foreign-policy-branding-strategie-in-katar.pdf>

<https://www.google.gr/search?q=chancen+und+Grenzen+Katar&oq=chancen+und+Grenzen+Katar&aqs=chrome..69i57j69i60,4477j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>